

สัมพันธภาพของความรัก

ศิลปนิพนธ์เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์
พฤษภาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

RELATIONSHIPS OF LOVE

SAMACHAI PUMSANTHIA

An Art Thesis Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirement
for the Degree of Bachelor of Fine and Applied Arts
Program in Visual Art Design
May 2018
Copyright 2017 by Naresuan University

คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์ได้พิจารณาศิลปนิพนธ์ เรื่อง "สัมพันธ์ภาพของความรัก"
ของ นายสมชาย บุ่มสันเทียะ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

Danme Luozl

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มาอ่อน)

[Signature]

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์)

[Signature]

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีร์ศม์ พรหมรัตน์)

[Signature]

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาคม ทองโปร่ง)

[Signature]

.....กรรมการ

(อาจารย์จิติ สมบูรณ์เอนก)

[Signature]

.....กรรมการ

(อาจารย์ลัดดา วงศ์สวัสดิ์)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันต์ จันทร์สมศักดิ์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

พฤษภาคม 2561

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปะนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ และให้แนะนำให้ปรึกษา ได้อย่างดียิ่ง จากบุคคลผู้เปี่ยมด้วยความอนุเคราะห์ต่อผู้สร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออนุสรณ์ ปุ่มสันเทียะ และคุณแม่ทองแมน ปุ่มสันเทียะ บิดามารดาของผู้สร้างสรรค์ และ ขอกราบขอบพระคุณผู้อุปการะ ผู้เปรียบเป็นแรงผลักดันสำคัญในการศึกษา คอยสนับสนุนการดำเนินงาน ทั้งให้คำปรึกษาและดูแลงบประมาณให้เพียงพอต่อการทำศิลปนิพนธ์ได้อย่างราบรื่น และยังเป็นกำลังใจให้ผู้สร้างสรรค์อย่างดีที่สุดเสมอมา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ อาจารย์รัฐติ สมบูรณ์เอนก ประธานที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ามาเป็นที่ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำอันเป็นความรู้และเข้มงวดในกระบวนการเพื่อให้ผลงานของผู้สร้างสรรค์ออกมามีคุณภาพที่เป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์งานตลอดระยะเวลาในการทำศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณคณะกรรมการศิลปนิพนธ์ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มาอ่อน กรรมการที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจน แก้ไข ข้อบกพร่องของศิลปนิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้ศิลปะนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง มีความครบถ้วนสมบูรณ์อย่างมีคุณค่า

และขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตสาขาออกแบบทัศนศิลป์ ที่คอยช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็น ยานพาหนะ แบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ให้คำแนะนำในการทำงาน และคำวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานตลอดระยะเวลาการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้สร้างสรรค์ขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานศิลปนิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาที่จะช่วยสร้างความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์งานประติมากรรม และเข้าใจในเรื่องของความคิดที่อยู่ร่วมกับการเปลี่ยนแปลงต่อไป

สมชาย ปุ่มสันเทียะ

ชื่อเรื่อง	สัมพันธภาพของความรัก
ผู้วิจัยสร้างสรรค์	นายสมชาย ปุ่มสันเทียะ
ประธานที่ปรึกษา	อาจารย์ฐิติ สมบูรณ์เนก
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มาอ่อน
ประเภทสารนิพนธ์	ศิลปะนิพนธ์ ศป.บ สาขาออกแบบทัศนศิลป์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2561
คำสำคัญ	ความรัก, สัมพันธภาพ

บทคัดย่อ

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมศิลปนิพนธ์ ภายใต้หัวข้อเรื่อง “สัมพันธภาพของความรัก” นี้ มีวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้สร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะที่จะสามารถตอบสนองต่อความคิดและความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ โดยแสดงออกถึงคุณค่าทางความงามหรือสุนทรียภาพที่มีรูปแบบเป็นแนวสัญลักษณ์ ตลอดจนนำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบเอกสารภาคศิลปนิพนธ์ โดยมีการวางแผนดำเนินงาน คือ เริ่มจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งในส่วนภาคเอกสารและทางโครงสร้างศิลปะรวมถึงองค์ประกอบของศิลปะ งานทัศนศิลป์ และรูปถ่ายตัวอย่างรูปแบบงานศิลปะมาวิเคราะห์และประมวลความรู้นำมาสู่ขั้นตอนการทำภาพร่าง และขยายขนาดภาพเท่าผลงานจริง ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ แสดงความงามทางสุนทรียภาพผ่านรูปทรงเชิงสัญลักษณ์อันได้แก่รูปทรงวงรอบปีของต้นไม้ โดยนำเสนอเรื่องราวความประทับใจ ในเรื่องของความรักความสัมพันธ์ที่แสดงออกผ่านอารมณ์ ความรู้สึกที่บ่งบอกถึงความมุ่งมั่น ความอดทน และความผสมผสานจินตนาการที่จะสร้างสรรค์งานประติมากรรม เพื่อเป็นสื่อสนับสนุนให้เห็นถึงความพยายาม ความอดทน ที่เป็นเรื่องใกล้ตัว ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้หยิบมานำเสนอให้สื่อถึงความประทับใจของความรักไปในทางที่ดีกว่าในอดีต และปรากฏคุณค่าที่ได้ตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึก และสร้างความปิติยินดี ความประทับใจให้กับผู้สร้างสรรค์และผู้ชมไปพร้อมกัน

Title	Relationships of love
Author	Mr. Samachai Pumsanthai
Advisor	Mr.Thiti Somboonaneek
Co- Advisor	Assist.Prof.Somma Ma-on
Academic Paper	Art Thesis for Bachelor of Fine and Applied Art in (Visual Art Design), Naresuan University,2017
Keywords	Love, Relationships

Abstract

The creation of the sculpture in title “Relationships of love”. To allow creators to learn and understand the creative process of art that can respond to ideas and the feel of the creator. To expressing beauty, value or aesthetics with a symbolic pattern. As well as leading to the recording of the results of the creation of art in a systematic document in the art thesis. The planning process is started from the study of information in the document sector. As well as the structure of the art includes elements of art and visual arts. Sample photos and artwork to analyze. The knowledge that leads to the sketching process and enlarge is the real picture. This art thesis shows the aesthetic beauty through the symbolic form. such as the shape of the annual ring by presenting the impression. In the story of love, the relationship is expressed through emotions, feeling. It demonstrates commitment, patience, and imaginative combination to create a sculpture. To demonstrate the effort, patience that is close to us. Which the creators have taken to present the impression of love in a better way than in the past. And the value that responds to feeling and create happiness to creators and viewers together.

คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและเป็นเอกสารประกอบผลงาน ศิลปินนิพนธ์ สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในหัวข้อ “สัมพันธภาพของความรัก” (Relationships of love) ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิตที่นำเสนอกระบวนการของการดำเนินงานทางการศึกษา และการสร้างสรรค์ผลงานชุดศิลปินนิพนธ์ โดยเรียบเรียงให้สามารถเข้าใจถึงกระบวนการคิดรวมไปถึงขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานอย่างละเอียด ที่ประกอบไปด้วยเรื่องราว ความหมายทางความคิด รูปแบบทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปินนิพนธ์ และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานด้านประติมากรรมชุดศิลปินนิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อแสดงออกถึงสุนทรียภาพทางอารมณ์ ที่ใช้ภาษาทางศิลปะถ่ายทอดอารมณ์หรือสภาพที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ซึ่งนำไปสู่การขัดเกลาจิตใจของตนเองและยังเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์เหล่านี้กับผู้ชมผลงาน นำไปสู่ความงามที่สร้างคุณค่าทางจิตใจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์	1
วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์	1
ขอบเขตของการสร้างสรรค์	2
คำสำคัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการสร้างสรรค์	2
กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์	3
วิธีดำเนินการวิจัยแบบสร้างสรรค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2. ที่มาของแนวความคิดการสร้างสรรค์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
แรงบันดาลใจจากแนวคิดอิทธิพลและผลงานศิลปกรรม	7
แรงบันดาลใจในการสร้างรูปทรง	9
ความหมายของศิลปะในทัศนคติของผู้สร้างสรรค์	10
ศิลปินที่ให้แนวคิดปรัชญาด้านศิลปะ	10
แนวคิดด้านความหมายของประติมากรรม	10
อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน	11
3. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์	13
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์	13
หลักการองค์ประกอบศิลปะและทฤษฎีการสร้างสรรค์	14

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์	21
กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) และการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์	26
รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์	29
4. วิเคราะห์ทัศนธาตุ	60
ขั้นตอนการแสดงผลออกด้วยการใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ (Visual Element)	60
หลักการองค์ประกอบศิลปะ	60
หลักวิเคราะห์รูปทรง	60
หลักการวิเคราะห์เนื้อหาและความหมาย	67
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	69
ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	72
ประวัติผู้สร้างสรรค์	73

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพประกอบที่ 1 วงรอบปีของไม้	9
ภาพประกอบที่ 2 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน	11
ภาพประกอบที่ 3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน	11
ภาพประกอบที่ 4 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน	12
ภาพประกอบที่ 5 แผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ	13
ภาพประกอบที่ 6 แผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง	17
ภาพประกอบที่ 7 ไม้	21
ภาพประกอบที่ 8 เหล็ก	21
ภาพประกอบที่ 9 เครื่องเลื่อยสายพาน	22
ภาพประกอบที่ 10 โต๊ะเลื่อยวงเดือน	22
ภาพประกอบที่ 11 สิวแกะไม้	22
ภาพประกอบที่ 12 กบไสไม้	22
ภาพประกอบที่ 13 เลื่อยโซ่	22
ภาพประกอบที่ 14 สว่าน	22
ภาพประกอบที่ 15 หินเจียร	23
ภาพประกอบที่ 16 เครื่องขัดไม้ (รถถัง)	23

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
ภาพประกอบที่ 17 ตูเชื่อม	23
ภาพประกอบที่ 18 ลวดเชื่อม	23
ภาพประกอบที่ 19 กระดาษทราย	23
ภาพประกอบที่ 20 กาว	23
ภาพประกอบที่ 21 กาวผงอัดไม้	24
ภาพประกอบที่ 22 กาวร้อน	24
ภาพประกอบที่ 23 แร็กซ์อัดไม้	24
ภาพประกอบที่ 24 ตะปูเกลียว	24
ภาพประกอบที่ 25 ค้อน	24
ภาพประกอบที่ 26 ตะปู	24
ภาพประกอบที่ 27 ตลับเมตร	25
ภาพประกอบที่ 28 ดินสอเขียนไม้	25
ภาพประกอบที่ 29 ปากกาอัดไม้	25
ภาพประกอบที่ 30 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) 2 มิติ	26
ภาพประกอบที่ 31 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1	27
ภาพประกอบที่ 32 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2	27

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
ภาพประกอบที่ 33 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 3	27
ภาพประกอบที่ 34 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 4	28
ภาพประกอบที่ 35 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 5	28
ภาพประกอบที่ 36 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปนิพนธ์ชั้นที่ 6	29
ภาพประกอบที่ 37 ขั้นตอนการร่างภาพชิ้นงานขนาดเท่าจริง	30
ภาพประกอบที่ 38 ขั้นตอนการปรับหน้าไม้	30
ภาพประกอบที่ 39 ขั้นตอนการตัดไม้ตามรูปทรง	31
ภาพประกอบที่ 40 ขั้นตอนการอัดไม้	31
ภาพประกอบที่ 41 ขั้นตอนการแกะสลักไม้และการกลึงไม้	32
ภาพประกอบที่ 42 ขั้นตอนการขัดแต่งไม้	32
ภาพประกอบที่ 43 ขั้นตอนการอุดตะเข็บรอยต่อของไม้	33
ภาพประกอบที่ 44 ขั้นตอนการประกอบชิ้นงาน	33
ภาพประกอบที่ 45 ขั้นตอนการลงแว็กชิ้นงาน	34
ภาพประกอบที่ 46 การนำเสนอผลงาน	34
ภาพประกอบที่ 47 การนำเสนอผลงาน	35
ภาพประกอบที่ 48 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1	36

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
ภาพประกอบที่ 49 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1	37
ภาพประกอบที่ 50 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1	38
ภาพประกอบที่ 51 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1	39
ภาพประกอบที่ 52 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2	40
ภาพประกอบที่ 53 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2	41
ภาพประกอบที่ 54 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2	42
ภาพประกอบที่ 55 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2	43
ภาพประกอบที่ 56 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3	44
ภาพประกอบที่ 57 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3	45
ภาพประกอบที่ 58 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3	46
ภาพประกอบที่ 59 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3	47
ภาพประกอบที่ 60 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4	48
ภาพประกอบที่ 61 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4	49
ภาพประกอบที่ 62 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4	50
ภาพประกอบที่ 63 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4	51
ภาพประกอบที่ 64 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5	52

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
ภาพประกอบที่ 65 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5	53
ภาพประกอบที่ 66 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5	54
ภาพประกอบที่ 67 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5	55
ภาพประกอบที่ 68 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6	56
ภาพประกอบที่ 69 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6	57
ภาพประกอบที่ 70 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6	58
ภาพประกอบที่ 71 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6	59
ภาพประกอบที่ 72 รูปทรง	61
ภาพประกอบที่ 73 เส้นโครงสร้าง	62
ภาพประกอบที่ 74 เส้นรอบนอก	62
ภาพประกอบที่ 75 คำน้ําหนักของสีเนื้อไม้	63
ภาพประกอบที่ 76 พื้นที่ว่างอากาศโดยรอบรูปทรง	64
ภาพประกอบที่ 77 ทิศทางของรูปทรง	65
ภาพประกอบที่ 78 ทิศทางของรูปทรง	65
ภาพประกอบที่ 79 พื้นผิวที่เกิดจากการทําสี ลงรายละเอียด	66

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

ความรักหมายถึงความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน โดยเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่ทรงพลังว่าการชอบบุคคลอื่น ความรักระหว่างบุคคลนี้เกี่ยวข้องกับมากที่สุดกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรักประเภทนี้อาจเกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อน หรือคู่รัก ความรักเป็นคุณธรรมแสดงออกซึ่งความเมตตา ความเห็นอกเห็นใจ และความเสน่หาทั้งหมดของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ผู้สร้างสรรค์จึงได้นำเอามาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ประเภทงานประติมากรรม ลักษณะกึ่งนามธรรมเพื่อแสดงออกถึงความรักความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง

สาระข้างต้นที่กล่าวมานั้น เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความประทับใจต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ จึงเป็นการนำเสนอเรื่องราว ความรักความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคน ความรักคือ ความอ่อนโยน ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง มองเห็นสิ่งดีงามและยอมรับด้านที่อ่อนด้อยตามความเป็นจริงในสิ่งที่เรามีต่อตนเองและแผ่ขยายไปยังผู้อื่น จึงทำให้เกิดเป็นแรงผลักดันในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ในชุดนี้ “สัมพันธ์ภาพของความรัก” โดยผลงานแต่ละชิ้นจะมีความเพียร ความพยายาม และความอดทน ในการสร้างชีวิต ที่สมบูรณ์ เพื่อตอบสนองความรู้สึกบนงานประติมากรรม และมีทัศนธาตุอื่น ๆ เช่น เส้นที่มีความหมาย รูปร่างรูปทรง และ จังหวะ มาถ่ายทอดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์

2.วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

จากแนวคิดและความเป็นมาที่ผู้สร้างสรรค์ได้กล่าวไว้ในข้างต้น เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ และในการสร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอต่อไปนี้

2.1. เพื่อศึกษาค้นคว้าในกระบวนการ ขั้นตอน ของการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์และนำไปสู่การบันทึกข้อมูลผลงานของการสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นระบบในรูปเอกสารภาคศิลปนิพนธ์

2.2. ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดความรู้สึกและความประทับใจใน เรื่องความรัก ความสัมพันธ์รับแรงบันดาลใจมา เป็นต้นทางของการแสดงออกในงาน 3 มิติ ที่เน้นแสดงในเรื่องของโครงสร้าง ทัศนธาตุ และ การเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็น ค่อยไป ด้วยเพียรพยายาม ในรูปทรงที่สมบูรณ์

2.3. เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกในเรื่องความรักความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง

3.ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์นั้นจะต้องมีองค์ประกอบในการรวมกันให้เกิดเอกภาพในงานศิลปะ และเพื่อความชัดเจน ในการสร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

3.1. เป็นผลงานประติมากรรม : แสดงออกโดยการใช้โครงสร้างที่ ของการประกอบไม้ต่อที่ เล็กที่ละน้อย เป็นหลักและถ่ายทอดถึงเรื่องราวของความรักความสัมพันธ์

3.2. เป็นผลงานประติมากรรม : ที่กำหนดแนวคิดเนื้อหาจากอารมณ์ความรู้สึก ขึ้นชอบ ประทับใจ เรื่องความรักความสัมพันธ์

3.3. เป็นผลงานประติมากรรม : ที่มีการแสดงออกในรูปแบบเฉพาะตัว โดยใช้กลวิธี สร้างสรรค์ประกอบไม้ ในการสร้างสรรค์ จำนวนผลงาน 6 ชิ้น

4. คำสำคัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการสร้างสรรค์

คำสำคัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

ความรัก (Love) เป็นความรู้สึก สภาพและเจตคติต่าง ๆ ซึ่งมีตั้งแต่ความชอบระหว่าง บุคคลหมายถึงอารมณ์การดึงดูดและความผูกพัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญมากในชีวิตตั้งแต่เกิด เติบโต และจนกระทั่งตายจากกันไปเป็นเรื่องธรรมชาติที่ควรคู่กับมวลมนุษยชาติตราบนานเท่านาน “ความรัก” เป็นอารมณ์และความรู้สึกที่สลับซับซ้อนที่เกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ในอดีตมีทั้งสุข เศร้า ยินดี เสียใจ คาดหวัง ผูกพัน อภัย และปล่อยวาง

สัมพันธ์ภาพ (Relationship) หมายถึง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล อันจะทำให้เกิด ความรัก ความนับถือ และความร่วมมือ หรืออีกความหมายหนึ่งคือ การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข มนุษย์ไม่สามารถที่จะอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพังได้ จำเป็นต้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม จึงมีต้องการติดต่อสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่นจะทำให้การติดต่อ และการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น เป็นไปได้ด้วยดีทำให้เกิดความสุขการดำเนินชีวิตในที่สุด

ประติมากรรม (Sculpture) เป็นงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการปั้น แกะสลัก หล่อ และ การจัดองค์ประกอบความงามอื่น ลงบนสื่อต่าง ๆ เช่น ไม้ หิน โลหะ สัมฤทธิ์ ฯลฯ เพื่อให้เกิดรูปทรง 3 มิติ มีความลึกหรืออนุหนา สามารถสื่อถึงสิ่งต่าง ๆ สภาพสังคม วัฒนธรรม รวมถึงจิตใจของมนุษย์โดย ชื่นงาน ผ่านการสร้างของประติมากร ประติมากรรมเป็นแขนงหนึ่งของทัศนศิลป์ ผู้ทำงานประติมากรรม มักเรียกว่า ประติมากร งานประติมากรรมที่เกี่ยวกับศาสนามักสะกดให้แตกต่างออกไปว่า ปฎิมากร ผู้ที่สร้างงาน ปฎิมากรรม เรียกว่า ปฎิมากร

5. กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ศึกษาข้อมูลและกระบวนการการสร้างสรรค์

- ทฤษฎีทางด้านศิลปะ
- องค์ประกอบ
- ทศนธาตุทางศิลปะ

- ศึกษาอิทธิพลทางด้านศิลปะที่เกี่ยวข้อง

- รูปแบบเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์

กระบวนการสร้างสรรค์

- สร้างแบบร่าง 2 มิติ , 3 มิติ
- พัฒนาแบบร่าง

- ศึกษาค้นคว้าเทคนิคเพื่อการสร้างสรรค์

- สร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

ผลงานศิลปนิพนธ์
เรื่อง สัมพันธภาพของความรัก
(Relationships of love)

6. วิธีดำเนินการวิจัยแบบสร้างสรรค์

- 6.1. กำหนดหัวข้อที่ตนเองสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์
- 6.2. ดำเนินข้อมูลและสภาพต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะและเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นข้อมูลจริง และจากหนังสือสิ่งพิมพ์ วารสาร รวมทั้งสื่ออินเทอร์เน็ตต่าง ๆ
- 6.3. จัดทำเขียนภาพร่าง (Sketch) ผลงาน เพื่อศึกษาและค้นหารูปร่างรูปทรงและ พัฒนาองค์ประกอบ ของศิลปะที่เหมาะสม
- 6.4. ทดลองกระบวนการกลวิธี (Technique) ในการสร้างสรรค์ภาพผลงานเพื่อหาอัตลักษณ์ รูปแบบ เฉพาะให้แก่ตนเอง
- 6.5. นำภาพร่างและกลวิธีที่ได้ทดลองทำขึ้นไปนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำวิพากษ์วิจารณ์
- 6.6. นำคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาภาพร่าง (Sketch) ผลงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6.7. เตรียมอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ ได้แก่ ไม้ เหล็ก กาว สีวและไม้ เครื่องมือช่าง และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

6.8. ขยาย (Sketch) ผลงาน ลงบนงานขนาดที่กำหนดและที่ทำแบบร่างเอาไว้

6.9. นำเสนอผลงานที่สำเร็จให้คณะอาจารย์ประเมินคุณค่า วิชาทฤษฎีวิจารณ์และ นำคำแนะนำ มาแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผลงานมี ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6.10. ดำเนินบันทึกกระบวนการ ขั้นตอน กลวิธี ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ ผลงาน เพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุงคุณภาพผลงานศิลปะต่อไป

7.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1. เกิดความรู้จากการศึกษาค้นคว้าในกระบวนการ ขั้นตอนของการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ และนำไปสู่การบันทึกข้อมูลการสร้างสรรค์งานไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบเอกสารภาคศิลป์นิพนธ์

7.2. เกิดการแสดงออกถึงความรู้สึกของผลงานประติมากรรมที่นำเสนอเรื่องราวของความรักความสัมพันธ์

7.3. เกิดการเรียนรู้เข้าใจเนื้อหา ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์และตอนสนองความคิด อารมณ์ ความรู้สึกที่แสดงออกทางศิลปะที่เป็นภาษาแห่งอารมณ์ ความรู้สึก

บทที่ 2

ที่มาของแนวความคิดการสร้างสรรคและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความรัก (Love) เป็นสิ่งที่สวยงามที่อยู่คู่กับทุกสรรพสิ่งบนโลกนี้ ความรักมีหลายรูปแบบ จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่าความรัก คือ ปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างคนสองคน และจากทฤษฎีการเรียนรู้ แม้บางทีดูเหมือนไม่มีเหตุผลแต่หากเมื่อความรักบังเกิดขึ้นแล้วก็เข้าใจซึ่งกันและกันได้ ความรัก ความรู้สึกพิเศษที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลด้วยความเสน่หาหรือองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกด้านบวกที่นำไปสู่ความต้องการอย่างที่สุด ความรู้สึกนี้แฉงยังเป็นแรงขับเคลื่อนให้บุคคลได้รับความรู้สึกที่มีความสุขมากที่สุด

ความรักเกิดขึ้นได้ด้วยองค์ประกอบหลายอย่างหากพูดกันในทฤษฎีความรักของ Robert Sternberg นักจิตวิทยาได้นำเสนอทฤษฎี สามเหลี่ยมความรัก จากองค์ประกอบทั้ง 3 หากประกอบกันจะเกิดความรักขึ้นแบ่งได้เป็น 7 แบบ โดยความรักนั้นเกิดขึ้นได้ด้วย 3 องค์ประกอบ ความเสน่หา ความหลงใหลในเสน่หาทางเพศมีความรู้สึกพอใจในรูปปลักษณ์ภายนอก ความผูกพัน หมายถึง ความผูกพันอันเกิดจากความใกล้ชิด การใช้เวลาอยู่ร่วมกันในฐานะคนรัก การตัดสินใจ และการให้คำมั่นสัญญา คำมั่นสัญญาถือเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับความรัก สิ่งนี้เองได้มาด้วยความเชื่อใจ ความซื่อสัตย์ที่ยึดมั่นต่อคำสัญญานั้น ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากความรักนั้น คือสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการสร้างหรือเพิ่มเติมความรู้สึกดีที่มีต่อกันระหว่างบุคคล

สัมพันธภาพ (Relationship) เป็นความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล อันจะทำให้เกิดความรัก ความนับถือ และความร่วมมือ หรืออีกความหมายหนึ่งคือ การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข มนุษย์ไม่สามารถที่จะอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพังได้ จำเป็นต้องอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม จึงมีต้องการติดต่อสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นจะทำให้การติดต่อ และการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นเป็นไปได้อย่างดีทำให้เกิดความสุขการดำเนินชีวิตในที่สุด

หลักการสร้างเสริมสัมพันธภาพที่ดีของบุคคล

การสร้างเสริมสัมพันธภาพหรือมิตรภาพที่ดีกับผู้อื่นนั้นจะต้องเริ่มต้นที่ตัวเราเอง โดยจะต้องรู้จักปรับปรุงตนเองก่อน ซึ่งหลักทั่วไปในการ ปฏิบัติดังนี้

1. การสร้างหรือแก้ไขหรือทำให้ตัวเองมีอารมณ์เป็นผู้ใหญ่ ได้แก่ การเป็นคนมีอารมณ์หนักแน่น ไม่มีความหวาดกลัว หวาดระแวง ไม่อ่อนแอจนต้องพึ่งผู้อื่นตลอดเวลา แต่ก็ไม่ใช่เป็นคนแข็งจนกระด้าง และ ลักษณะเช่นนี้จะต้องมีความสมบูรณ์ถาวร ไม่เปลี่ยนแปลงผันแปรง่าย

2. การรู้จักปรับตนเองให้เข้ากับบุคคล เหตุการณ์ และสถานที่ การรู้จักปรับปรุงตนเองให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ หรือให้สอดคล้องกับความผันแปรของสังคมนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นมาก ถ้าเรารู้จัก บทบาทของตนเองว่าควรจะทำอย่างไรในโอกาสไหนแล้ว ก็ย่อมจะไม่มีข้อขัดแย้งกับใคร

3. การรู้จักสังเกต รู้จุด และรู้จัก การสังเกตจะช่วยให้เราสามารถเข้ากับทุกคน ทุกชั้น ทุกเพศ และทุกวัยได้ดี เช่น มารยาทในสังคมจะปฏิบัติได้ดีหรือไม่ดีจะอยู่ที่การสังเกตแล้วนำมาปฏิบัติถ้า

หมั่นสังเกตก็จะจำได้ แต่ถ้าจำไม่ได้ก็ควรจดบันทึกไว้แม้กระทั่งผู้ที่เคยพบกันหรือขอความช่วยเหลือจากเขาเพื่อกันลืม เพราะถ้าหามลืมหรือจำเขาไม่ได้อาจถูกตำหนิได้ว่าเป็นคนหยิ่งโสหรือลืมคุณคน ทำให้เกิดความขัดเคืองใจกันได้

4. การรู้จักตนเอง รู้จักประมาณตน และรู้จักสถานการณ์ของตน คุณลักษณะเช่นนี้จะทำให้คนรู้จักกลตหิติ และเห็นความสำคัญของผู้อื่น ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้แก่เขาด้วย

5. การรู้จักสาเหตุและใช้เหตุผล การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์วู่วาม จะทำให้การคบหาสมาคมหรือปฏิบัติงานร่วมกันดำเนินไปด้วยดี

6. การมีความมั่นใจในตนเองและรู้จักเป็นตัวของตัวเอง คุณลักษณะเช่นนี้จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ไม่เช่นนั้นอาจมีความโลเล หลงเชื่อบุคคลอื่นได้ง่าย

ธรรมชาติของต้นไม้ กวามันเติบโต และงอกงามได้ ต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นดินที่เหมาะสม, อากาศที่บริสุทธิ์, แสงแดด, ปุ๋ย และน้ำ นอกจากนี้ยังจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้ปลูกในการคอยรดน้ำ พรุนดิน ตกแต่งลำต้น หรือกำจัดวัชพืชศัตรูพืชนานาชนิด ซึ่งความรักก็เป็นเช่นเดียวกับต้นไม้ กว่าต้นรักจะงอกงามสดสวยได้ ก็ต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลายๆ อย่าง และก็ต้องได้รับการดูแล การเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากเจ้าของทั้งสองที่ร่วมกันปลูกต้นรักนั้น

หากจะเปรียบเทียบการปลูกต้นไม้กับการดูแลความรักแล้ว กว่าทั้งสองสิ่งจะเติบโต และงอกงามได้ก็ต้องอาศัยองค์ประกอบที่เหมือนกัน โดยเริ่มจากองค์ประกอบอันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้ต้นไม้ที่ปลูก เติบโต และเจริญงอกงามได้ นั่นก็คือ “ดิน” โดยดินที่ดีต้องมีความเหมาะสมกับชนิดของพืชที่ปลูก และมีความสมบูรณ์ ไม่ร่วนเกินไป หรือเหนียวเกินไป ซึ่งเปรียบได้ความรัก ความรักที่ดี ทั้งสองฝ่ายก็ต้องเป็นเสมือนดินมีความหนักแน่น และมีความจริงใจต่อกัน เมื่อเกิดปัญหาก็ไม่ย่อท้อ หรือยอมแพ้ง่ายๆ และเมื่อมีดินที่ดีแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้มี “แสงแดดที่เหมาะสม” และ “อากาศที่บริสุทธิ์” หากดินดีแล้วอากาศเป็นพิษ หรือแสงแดดน้อยเกินไป มากเกินไป เชื่อแน่ว่าต้นไม้ที่นั่นก็ไม่มีวันที่จะเจริญงอกงามได้ ความรักก็เช่นกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้อิสระแก่กัน เหมือนดังเช่นการให้อากาศที่บริสุทธิ์แก่ต้นไม้ เพื่อให้ต้นไม้มีโอกาสดับรับสิ่งดี ๆ มาบำรุงร่างกายให้งอกงาม สดสวย นอกจากนี้ความรักจะดีได้ คนทั้งสองคนก็ต้องหมั่นเติมความอบอุ่น และเป็นกำลังใจให้กันยามท้อแท้ ยามเกิดปัญหา ซึ่งเปรียบได้กับการให้แสงแดดที่เหมาะสมแก่ต้นไม้ เพื่อให้ต้นไม้สามารถปรุงอาหาร และนำอาหารนั้นมาบำรุงร่างกายให้แข็งแรง พร้อมทั้งจะต่อสู้กับศัตรูที่เข้ามารุกราน และองค์ประกอบที่สำคัญต่อมาคือ “ปุ๋ย” โดยปุ๋ยที่ให้นี้ต้องให้ในปริมาณที่เหมาะสม และไม่จำเป็นต้องให้แก่ต้นไม้ทุกวัน แต่ต้องให้อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้ต้นไม้ที่นั้นสวยงามมีความเจริญเติบโตยิ่งขึ้น ซึ่ง “ปุ๋ย” ที่ให้กับต้นไม้ก็เปรียบได้กับของขวัญที่คนรักต้องหมั่นให้กันเสมอในวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อช่วยให้รักนั้นงอกงาม และสดใสยิ่งขึ้น นอกจากองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ต้นไม้ยังต้องการองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง นั่นก็คือ “น้ำที่บริสุทธิ์” เพื่อช่วยหล่อเลี้ยงให้ตัวมันเองเจริญงอกงามและดูสดชื่น พร้อมทั้งจะให้ร่มเงาแก่ทุกชีวิต พร้อมทั้งจะผลิดอกเพื่อประดับประดาให้โลกนี้ดูสวยงามน่าอยู่ และพร้อมที่จะผลิตผลเพื่อเป็นอาหารให้แก่มวลมนุษย์ เฉกเช่นความรักที่ต้องการความมีน้ำใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นน้ำหล่อเลี้ยงให้หัวใจชุ่มชื่น มีกำลังใจในการทำสิ่งต่าง ๆ

และสร้างสิ่งดี ๆ ที่สวยงามเพื่อส่วนรวม ถึงแม้ว่าจะองค์ประกอบที่ดีแล้ว แต่หากขาดการดูแลเอาใจใส่ ต้นไม้หรือความรักอย่างสม่ำเสมอทั้งสองสิ่งก็สามารถเหี่ยวเฉาร่วงโรยได้เช่นกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปลูกต้นไม้ต้องดูแลเอาใจใส่ต้นไม้ที่ปลูก โดยการหมั่นรดน้ำ พรวนดิน ตกแต่งลำต้นให้ดูสวยงาม ไม่ให้ดูกรงรัง หรือโน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่ง และต้องหมั่นกำจัดวัชพืช ศัตรูพืชนานาชนิดที่คอยทำร้ายให้ต้นไม้อ่อนแอ ความรักก็เช่นกันที่ทั้งสองฝ่ายต้องหมั่นดูแลซึ่งกันและกัน ต้องคอยตัดเล็มอารมณ์ หงุดหงิดให้หายไป เพื่อให้ความรักสดใส เบิกบาน นอกจากนี้คนรักกันก็ต้องคอยดูแล ปรึกษาปรึกษาความรักให้ราบรื่น คอยป้องกันศัตรูที่จะมาทำร้ายความรัก เฉากเช่นเดียวกับคนปลูกต้นไม้ที่คอยกำจัดหนอน แมลงต่าง ๆ ที่จะมาทำร้ายต้นไม้

ที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด ทั้งสองสิ่งต้องใช้ “ใจ” ในการปลูก การดูแล และการบำรุงรักษา เพื่อให้ต้นไม้และต้นรักนั้นเจริญงอกงาม พร้อมทั้งจะเติบโตด้วยมั่นใจ และมั่นคง ดังนั้นเพื่อให้รักของทุก ๆ ท่านงดงาม “จงหมั่นเติมเต็มความรัก เฉากเช่นเดียวกับการดูแลต้นไม้ให้งอกงาม”

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์มาจาก ชีวิตคู่หรือชีวิตครอบครัว คือการที่ชายหญิงที่มีใจรักกัน ตัดสินใจมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน และเมื่อทั้งสองฝ่ายมาใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกัน ทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะมีชีวิตคู่ที่เป็นสุข มีความรักที่มั่นคง เข้าใจกัน ช่วยเหลือกัน เอื้ออาทรห่วงใยกัน นำมาซึ่งการมีครอบครัวที่สมบูรณ์เพียบพร้อมและมีความสุขการมีชีวิตคู่ที่สมบูรณ์ได้นั้น ย่อมเกิดจากความรักความเข้าใจของทั้งชายและหญิง ความรักมิใช่จะเกิดขึ้นได้ง่ายๆ บางคนเกิดมาหึงหวงหวัดหวัด หรือคนที่จะมาเป็นคู่ครองไม่ได้เลย ทั้งนี้แล้วแต่บุพเพสันนิวาสของแต่ละบุคคล การเกิดความรักในชายและหญิงมักจะเกิดได้ในหลายกรณีและหลายเหตุผล แต่ไม่ว่าจะเหตุผลใดก็ตาม ความรักที่สมหวังก็จะมาถึงจุดหมายปลายทางแห่งการเริ่มต้นชีวิตคู่ นั่นคือการแต่งงาน ที่เป็นจุดเริ่มต้นของคำว่า ชีวิตครอบครัวนั่นเอง

ในการสร้างสรรค์นี้ ผู้สร้างสรรค์เองใช้ประสบการณ์ ที่รู้สึกต่อความรัก ความผูกพันจากตัวผู้สร้างสรรค์ ดังนั้นผู้สร้างสรรค์เองจึงได้นำเอาพฤติกรรมการแสดงออกบางอย่างผสมผสานกับจินตนาการ เช่น การแสดงออกในด้านของความรักต่าง ๆ กิจกรรมที่ได้ทำร่วมกัน รวมถึงการนำความรู้สึกดี ๆ ที่เกิดขึ้นจากรักมาบวกกับจินตนาการตัดทอนและเพิ่มเติมให้สื่อความหมายออกมาเป็นมาเป็นแรงบันดาลใจในการถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะในรูปแบบของงานประติมากรรม และเป็นส่วนที่สำคัญจำเป็นในการสร้างสรรค์ผลงานนี้

แรงบันดาลใจจากแนวคิดอิทธิพลและผลงานศิลปกรรม

ลัทธิและผลงานศิลปกรรม

ศิลปะสมัยใหม่ เป็นคำที่ใช้เรียกการสร้างงานศิลปะตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงประมาณคริสต์ศตวรรษ 1970 (สำหรับการสร้างงานศิลปะเมื่อไม่นานมานี้ มักจะเรียกว่า ศิลปะร่วมสมัยหรือ ศิลปะหลังสมัยใหม่) โดยการเป็นงานที่มีลักษณะเป็นสากล และเป็นแบบอย่างของแต่ละบุคคลมากกว่าที่จะเป็นแบบอย่างศิลปะแห่งแคว้นซึ่งเป็นแบบที่มีความแตกต่างกันจนยากที่จะกล่าวอย่างผิวเผินได้ วัสดุและเทคนิคใหม่ ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์อย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งผลผลิตของเครื่องจักรกลได้สะท้อนไปสู่งานศิลปะทำให้รูปแบบของศิลปะมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism)

ความเจริญทางด้านความคิดในเรื่องลัทธิของศิลปะมีส่วนทำให้อิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และศิลปะศึกษาเป็นอย่างมากดังเช่น ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism) ของกลุ่มศิลปินสมัยใหม่อีกกลุ่มหนึ่งในปัจจุบันคำว่า เซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism) มีอโพลีแนร์ กรี และนักวิจารณ์มีชื่อชาวฝรั่งเศส เป็นผู้ตั้งขึ้นในปีค.ศ. 1917 ครั้งแรกมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่ตอนหลังความหมายเพี้ยนไปเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับขบวนการจิตไร้สำนึกที่เป็นไปอย่างเสรีโดยอัตโนมัติ ลัทธิศิลปะเซอร์เรียลลิสม์ มีหลักการคือ จินตนาการเป็นส่วนสำคัญของการแสดงออก จินตนาการคือจิตไร้สำนึก และจิตไร้สำนึกเป็นภาวะของความฝัน ที่มีขบวนการต่อเนื่องกันซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรคงานศิลปะได้ สิ่งที่เราเห็นจากโลกภายนอกขณะตื่น เป็นเพียงปรากฏการณ์ทางการแทรกแซงความงามของพวกเขาคือความมหัศจรรย์ ความมหัศจรรย์เพียงอย่างเดียวที่สามารถสร้างศิลปะให้สมบูรณ์ได้ และยังให้ความรู้สึกที่เต็มไปด้วยความหมายต่อความรู้สึกของมนุษย์ รูปแบบผลงานศิลปะจะใช้วิธีการนำเอาสิ่งที่เป็นสภาวะปกติวิสัยตั้งแต่ 2 สิ่งที่อยู่เข้ากันไม่ได้มาจัดรวมประกอบกัน และแต่งเติมผสมผสานให้ดูเป็นสิ่งที่เดียวกันอย่างกลมกลืน รวมถึงการเชื่อมโยงความรู้สึกสัมผัสและประสบการณ์ทางการเห็นให้สอดคล้องกับความคิด เชื่อมโยงให้เป็นเรื่องใหม่

ทัศนศิลป์ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism Visual Art) เป็นการแสดงออกอย่างเสรีของจิตไร้สำนึกอย่างแท้จริง ปราศจากสติควบคุมศิลปินกลุ่มนี้พยายามสร้างทัศนศิลป์จากความฝันและความรู้สึกภายในที่แสดงออกภายใต้อิทธิพลของจิตไร้สำนึก มนุษย์ทุกคนมีความรู้สึก มีความคิดความฝันต่าง ๆ ซึ่งเก็บซ่อนอยู่ภายใต้จิตโดยมนุษย์ไม่รู้ตัว ถ้าแสดงออกมามนุษย์ก็จะรับรู้ได้ทันทีถึงความฝันนั้น ๆ ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือไม่จริง ทัศนศิลป์เป็นเพียงเครื่องมือชนิดหนึ่งที่สำรวจสิ่งซ่อนเร้นที่อยู่ภายในตัวมนุษย์ ผู้นำกลุ่มคือ อองเดร บรุตอง (Andre Breton) นักประพันธ์ชาวฝรั่งเศส เชื่อที่มีความว่า จินตนาการเป็นส่วนประกอบสำคัญในการแสดงออกและจินตนาการนี้ก็คือ จิตไร้สำนึก ที่ช่วยนำไปสู่การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์

สาเหตุการสร้างงานทัศนศิลป์ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ ได้แก่

1. ตอบสนองด้านจิตใจ เรื่องความงาม เส้น สี รูปทรง และความรู้สึกของผู้สร้างที่อยู่ภายใต้จิตไร้สำนึกที่แสดงออกมาให้ผู้ชมได้รับรู้

2. ความเชื่อ สำนึกของคนเรายังเห็นว่า ความฝัน คือ ความบริสุทธิ์ ความป่าเถื่อนยังหลบอยู่ในจิตใจของมนุษย์ และจิตใต้สำนึกนี้จะระเบิดออกมาได้ทุกขณะ ถ้าปราศจากการควบคุม

สุนทรียภาพและรูปแบบงานจิตรกรรมลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ คือ

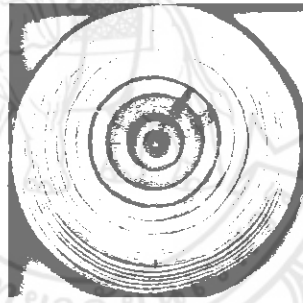
1. รูปแบบกึ่งนามธรรม คือ มีตัวตน และไม่มีตัวตน
2. เป็นเรื่องราวในอดีต เช่น ความผิดหวัง ความรัก ความหยิ่งผยอง ความกลัว
3. เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับจินตนาการของศิลปินเอง
4. เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอดีต ปัจจุบัน ด้านเวลา อายุ ความน่าเบื่อ
5. แสดงรูปทรง ธรรมชาติ เรขาคณิต อิสระ ที่บิด ๆ เบี้ยว ๆ

ในการสร้างสรรค์ผู้สร้างสรรค์ได้หยิบยืมแนวความคิดการสร้างสรรคผลงานจากจินตนาการจากจิตไร้สำนึก ความฝัน ที่ดูเหนือจริงจากลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ มาใช้ผสมผสานกับแนวความคิดแสดงออกถึงอารมณ์ต่าง ๆ มาสร้างสรรค์เป็นผลงานในรูปแบบของงานประติมากรรม

แรงบัลดาลใจในการสร้างรูปทรง

ในการสร้างสรรค์รูปทรงในงานประติมากรรมในครั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้รูปทรงของโครงสร้างของมนุษย์และต้นไม้ เพื่อนำเสนอเรื่องราวของความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคน ความรักคือ ความอ่อนโยน ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง มองเห็นสิ่งดีงามและยอมรับด้านที่อ่อนด้อยตามความเป็นจริงในสิ่งที่เรามีต่อตนเองและแผ่ขยายไปยังผู้อื่น จึงทำให้เกิดเป็นแรงผลักดันในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ในชุดนี้ “สัมพันธ์ภาพของความรัก” โดยผลงานแต่ละชิ้นจะมีความเพียร ความพยายาม และความอดทน ในการสร้างชีวิต ที่สมบูรณ์ เพื่อตอบสนองความรู้สึบบนงานประติมากรรม และมีทัศนธาตุอื่น ๆ เช่น เส้นที่มีความหมาย รูปว่างรูปทรง และจังหวะ มาถ่ายทอดเป็นลักษณะเฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์

วงรอบปีของไม้ (Annual ring) เกิดขึ้นจากการเจริญเติบโตของต้นไม้ในรอบปีไม่เท่ากัน เนื้อไม้ที่เกิดขึ้นในฤดูฝนจะมีความหนาแน่นต่ำและค่อนข้างที่มีรูพรุนมากเห็นเป็นสีอ่อน เราเรียกเนื้อไม้ต้นฤดู (Early wood หรือ spring wood) ไม้ที่เจริญเติบโตในช่วงฤดูนี้จะโตอย่างรวดเร็วจึงทำให้เป็นสาเหตุที่เนื้อไม้ไม่หนาแน่นและมีสีที่อ่อนกว่าไม้ที่โตในฤดูปลายฝน ฤดูหนาว ฤดูแล้ง ขณะที่เนื้อไม้ที่เกิดขึ้นในปลายฤดูฝนต่อฤดูแล้งจะมีความแน่นสูงเห็นเป็นสีเข้ม เราเรียกเนื้อไม้ปลายฤดู (Late wood หรือ summer wood)

ภาพประกอบที่ 1 วงรอบปีของไม้

ที่มา: <http://www.baannatura.com/th/mat/content/detail/112.html>

ไม้ที่โตในช่วงฤดูนี้จะมีการเติบโตที่ช้าทำให้เนื้อไม้ความหนาแน่นสูงและมีสีเข้ม เมื่อเนื้อไม้ปลายฤดูต่อเนื้อไม้ต้นฤดูในปีต่อไปก็เห็นเนื้อไม้ที่มีสีอ่อนละสีเข้มสลับกันเป็นช่วง ๆ โดยไม้สีอ่อนกับสีเข้มสลับกันซึ่งเราเรียกว่าแนววงรอบปี โดยไม้สีอ่อน 1 ชั้นรวมกับไม้สีเข้ม 1 ชั้นคืออายุ 1 ปีของไม้

ดังนั้นไม้ที่เติบโตประเทศที่มีภูมิอากาศหนาวแห้งก็จะทำให้มีเจริญเติบโตได้ช้ากว่าจึงทำให้ไม้มีความหนาแน่นกว่า เช่น ต้นไม้ประเภทไม้สนที่เติบโตในประเทศโซนร้อนก็จะเป็นไม้สนที่โตเร็ว มีความหนาแน่นที่ต่ำกว่า ขณะที่ไม้สนโตในประเทศเขตหนาวจัด เช่น แกลสแกนดิเนเวียหรือแถบรัสเซียก็จะเป็นไม้ที่เติบโตได้ช้าความหนาแน่นสูงกว่าจึงเหมาะที่จะมาใช้งานที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างอาคารต่าง ๆ มากกว่า อย่างไรก็ตามความหนาแน่นของไม้จะไม่ได้อิงอยู่กับภูมิอากาศอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับของสายพันธุ์ไม้อีกด้วยว่าเป็นอย่างไร

(ที่มา

[https://library.ipst.ac.th/bitstream/handle/ipst/5637/206_5154.pdf?sequence=1&isAllowed=y/\(15/05/2561\)\)](https://library.ipst.ac.th/bitstream/handle/ipst/5637/206_5154.pdf?sequence=1&isAllowed=y/(15/05/2561)))

ความหมายของศิลปะในทัศนคติของผู้สร้างสรรค์

ศิลปะ คือ ความปรารถนา (Art of Wish – fulfillment) ทัศนะนี้เป็นของนักจิตวิทยาของออสเตเรีย ซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้นิยามขึ้นโดยกล่าวว่าทั้งความฝันและศิลปะล้วนเป็นการแสดงออกซึ่งความปรารถนาที่ถูกเก็บกดเอาไว้ภายในจิตไร้สำนึก (Unconscious) ในความปรารถนาบางเรื่องมิสามารถทำได้ในชีวิตจริง ฉะนั้นย่อยเป็นธรรมดาที่คนเราจึงต้องแสดงออกหรือระบายในความฝัน และการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ตัวอย่างหนึ่งที่แสดงออกในทัศนะนี้ก็คือ งานศิลปะแบบลัทธิเหนือความจริง หรือแบบเหนือจริง (Sur – realism) จะมีรูปทรงที่แสดงให้เห็นปรากฏในงานศิลปะ เป็นรูปคน สัตว์ สิ่งของ วัตถุต่าง ๆ หรือเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งในรูปลักษณะผิดสภาพปกติทั่วไป คล้ายเหตุการณ์ในฝันจินตนาการนั่นเอง (สุรชาติ เกษประสิทธิ์, 2556, หน้า 9)

ศิลปินที่ให้แนวคิดปรัชญาด้านศิลปะ

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี (C. Feroei, พ.ศ. 2435-2505) ได้ให้ความหมายของศิลปะไว้ว่า “ศิลปะ หมายถึง งานอันเป็นความพากเพียรของมนุษย์ ซึ่งจะต้องใช้ความพยายามด้วยมือและด้วยความคิด”

ศิลปะ คือสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึก สติปัญญา ความคิด และความงาม (ชลุต นิมเสมอ, 2534)

อริสโตเติล (Aristotle, 384-322 ก่อน ค.ศ.) เป็นนักปรัชญาชาวกรีกที่เป็นศิษย์คนสำคัญของเพลโต และเป็นผู้ก่อตั้งสำนักลีเซียม (Lyceum) อริสโตเติลจัดประเภทของศิลปะได้ชัดเจนกว่าเพลโต แต่ยังคงเชื่อว่าศิลปะคือการเลียนแบบ และสิ่งที่ศิลปะเลียนแบบคือวัตถุและเหตุการณ์และเรียกผลงานศิลปะนี้ว่า “ศิลปะเลียนแบบ” (Imitative art)

แนวคิดด้านความหมายของประติมากรรม

เพื่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ จึงได้ศึกษาความหมายของคำว่าประติมากรรมมาเป็นพื้นฐานของรูปแบบการสร้างสรรค์ ดังนี้

กำจร สุนพงษ์ศรี ได้ให้ความหมายว่า “ประติมากรรม คือสิ่งหนึ่งในการกระทำของมนุษย์ซึ่งมีลักษณะกินเนื้อที่ในอากาศเป็นรูปทรงต่าง ๆ มี ทั้งที่ต้องการเรื่อง ของปริมาตร และไม่ต้องการ”

(2523 , หน้า.101)

อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

ไสยาสน์ เสมาเงิน

ช่างไม้ในเมืองไทยมีมากมายนับไม่หวาดไม่ไหว เช่นเดียวกับงานไม้ที่ไม่เคยขาดแคลนในตลาดการซื้อขายแลกเปลี่ยน แต่ช่างไม้ที่เป็นศิลปินแท้ๆ ผู้ผลิตงานไม้ที่เป็นมากกว่างานค้าๆ ทั่วไป หากแต่ยกระดับขึ้นไปเป็นงานศิลปะอันมีค่ามากกว่าการซื้อขายไปประดับตกแต่งบ้านนั้นในเมืองไทยมีไม่กี่คน หนึ่งในนั้นคือศิลปินรับเชิญของเราในวันนี้ ศิลปินช่างไม้ระดับพระกาฬของไทย ไสยาสน์ เสมาเงิน

ภาพประกอบที่ 2 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน
ชื่อผลงาน “เก้าอี้ภูเขารือ Mountain Chair”
ศิลปิน : ไสยาสน์ เสมาเงิน

ที่มา: <http://www.ocac.go.th/artist-detail-287.html>

ภาพประกอบที่ 3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

ชื่อผลงาน “กลองจะไม่ดังเอง ต้องมีคนตีถึงจะดัง ถ้ากลองดังเอง คือกลองอัปรีย์”

ศิลปิน : ไสยาสน์ เสมาเงิน

ที่มา: <http://www.ocac.go.th/artist-detail-287.html>

เดวิด สมิธ

เป็นนักประติมากรรมและเป็นนักประดิษฐ์งานในรูปแบบนามธรรมชาวอเมริกัน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีในการสร้างผลงานประติมากรรมเหล็กรูปทรงเรขาคณิตขนาดใหญ่

ภาพประกอบที่ 4 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน
ชื่อผลงาน “Blue construction”
ศิลปิน : เดวิด สมิธ

ที่มา: <https://www.wikiart.org/en/david-smith/blue-construction-1938>

ผู้สร้างสรรค์มีความชื่นชอบและประทับใจในผลงานของศิลปินที่มีความเป็นเอกลักษณ์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปินพันธ์ ได้แก่ ทักษะธาตุเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ตลอดจนอิทธิพลด้านเทคนิคของศิลปิน ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ แสดงให้เห็นถึงความ อุดมทุน ความพยายาม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ก่อให้เกิดแนวความคิดและการกำหนดรูปแบบของผลงาน

บทที่ 3

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานการสร้างสรรคศิลปนิพนธ์

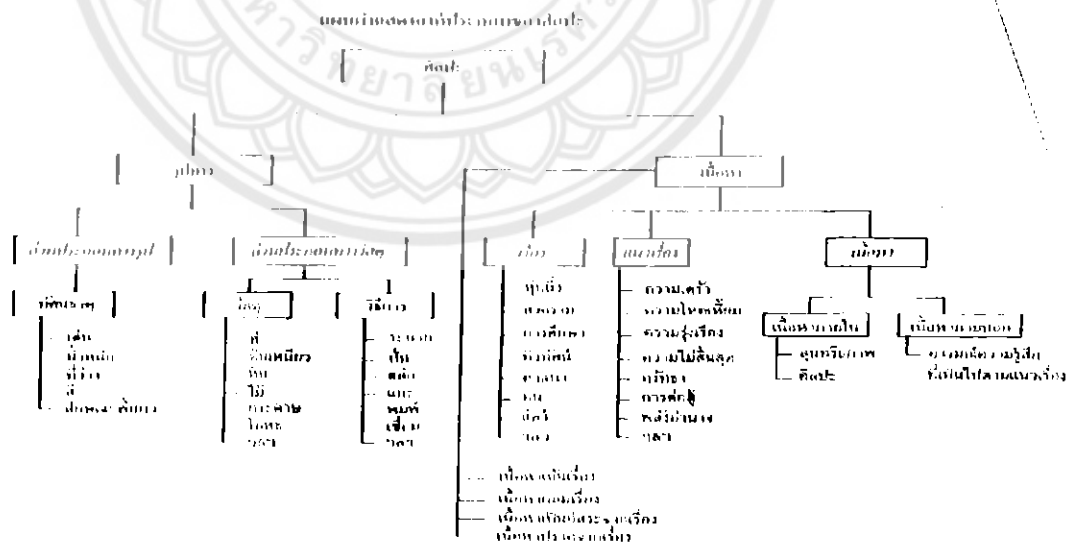
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ ชุด สัมพันธภาพของความรัก จุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอเรื่องราว ของความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน และการศึกษาหาข้อมูลด้านสัมพันธภาพของความรัก และวงปีของต้นไม้ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจ มาเป็นรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยใช้กระบวนการเพาะไม้แคะสลัก ในการถ่ายทอดเรื่องราวของความรัก ความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน รวมทั้งกาลเวลาที่ผ่านเรื่องราวต่าง ๆ ของมนุษย์ และอารมณ์ความรู้สึก ผ่านมุมมอง การสื่ออารมณ์ ตามทัศนคติของผู้สร้างสรรค์

การสร้างสรรคศิลปนิพนธ์ชุดนี้เป็นกระบวนการด้านวิชาการ ประกอบกับการใช้ฝึกทักษะฝีมือ และประสบการณ์ในด้านการสร้างสรรคงานศิลปะ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการบันทึกข้อมูลการค้นคว้า และผลสำเร็จดังเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังพอเป็นแนวทางความรู้สำหรับนำไปใช้พัฒนาสร้างสรรคผลงานศิลปะต่อไปในอนาคต

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

1. ขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล

1.1 หลักการและแผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ

ภาพประกอบที่ 5 แผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ
ที่มา : องค์ประกอบของศิลปะ, ชลุด นิมเสมอ (2530:26)

หลักการองค์ประกอบศิลปะและทฤษฎีการสร้างสรรค

ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์ สร้างขึ้นเพื่อแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด หรือความงาม ก็ให้เห็นได้ว่า มืองค์ประกอบที่สำคัญคือ องค์ประกอบแรกคือ รูปทรง(Form)หรือองค์ประกอบทางรูปธรรม และ อีก ส่วนเรียกว่าเนื้อหา (Content) หรือองค์ประกอบทางนามธรรม

ส่วนประกอบทางด้านรูปทรง

ทัศนธาตุ หมายถึงธาตุแห่งการมองเห็นหรือส่วนประกอบต่าง ที่สำคัญในงานศิลปะได้แก่ จุด เส้น สีแสงเงารูปร่างรูปทรง พื้นผิว เป็นต้น ซึ่งเราสามารถนำส่วนประกอบเหล่านี้แต่ละอย่างมา สร้างสรรคซึ่งให้ความรู้สึกในการมองเห็นที่แตกต่างกันไป ทัศนธาตุสามารถสร้างอารมณ์ต่าง ๆ ให้กับ คนที่ดูจึงเป็นความรู้พื้นฐาน นับตั้งแต่ จุดเส้น สีรูปร่างรูปทรงแสง เงา มักมีปรากฏอยู่ในความ งามอัน ละเอียดอ่อนของธรรมชาติทั้งสิ้น

1. จุด (Point)

หมายถึงสิ่งที่ปรากฏบนพื้นขนาดเล็กที่สุดไม่มีความกว้างความยาวความสูงความหนา หรือ ความเล็กจุดเป็นทัศนธาตุที่เล็กที่สุดและมีมิติเป็นศูนย์จุดสามารถแสดงตำแหน่งได้ เมื่อมีบริเวณว่าง รองรับ จุดถือเป็นทัศนธาตุหรือพื้นฐานเบื้องต้นที่สุดในการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์จุดเป็นต้น กำเนิดของทัศนธาตุอื่น ๆ เช่น เส้นและรูปร่างรูปทรงและพื้นผิวค่าความอ่อนแก่แสงเงา เราสามารถ พบเห็นจุดได้โดยทั่วไปในธรรมชาตินอกจากจุดจะเป็นพื้นฐานขององค์ประกอบอื่น ๆ แล้ว การนำจุด มาจัดให้เกิดรูปแบบใหม่อาจจะทำได้หลากหลายลักษณะ

2. เส้น (Line)

เส้น คือ จุดหลาย ๆ จุดต่อกันเป็นสาย เป็นแถวแนวไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งเป็นทาง ยาวหรือจุดที่เคลื่อนที่ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งด้วยแรงผลักดัน หรือรอยขีดเขียนของวัตถุเป็น รอยยาว เส้นแบ่งเป็นลักษณะใหญ่ ๆ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. เส้นตรง

- 1.1. เส้นตั้ง คือ เส้นตรงที่ตั้งฉากกับพื้นระดับให้ความรู้สึกมั่นคง แข็งแรง สง่า รุ่งเรือง สมดุล พุ่งขึ้น
- 1.2. เส้นนอน คือ เส้นตรงที่นอนราบไปกับพื้นระดับ ให้ความรู้สึกกว้างขวาง สงบเยือก เย็น ผ่อนคลาย
- 1.3. เส้นเฉียง คือ เส้นตรงเอนไม่ตั้งฉากกับพื้นระดับให้ความรู้สึกไม่มั่นคง เคลื่อนไหว แปรปรวน ไม่สมบูรณ์
- 1.4. เส้นฟันปลา คือ เส้นตรงหลายเส้นต่อกันสลับขึ้นลงระยะเท่ากัน ให้ความรู้สึก รุนแรง กระแทก ตื่นเต้น อันตราย ชัดแจ้ง
- 1.5. เส้นประ คือ เส้นตรงที่ขาดเป็นช่วง ๆ มีระยะเท่ากัน ให้ความรู้สึกต่อเนื่องขาด ระยะ ใจหาย ไม่แน่นอน

2. เส้นโค้ง

2.1. เส้นโค้งลง คือ เส้นที่เป็นท้องกระทะคล้ายเชือกหย่อน ให้ความรู้สึกอ่อนโยน เคลื่อนไหวไม่แข็งแรง

2.2. เส้นโค้งขึ้น คือ เส้นที่โค้งเป็นหลังเต่าคล้ายคันธนู ให้ความรู้สึกแข็งแรง เชื่อมัน เคลื่อนไหว

3. เส้นคด คือ เส้นโค้งขึ้นโค้งลงต่อเนื่องกันคล้ายคลื่นในทะเล ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวต่อเนื่องอ่อนช้อย นุ่มนวล

4. เส้นกันหอย คือ เส้นโค้งต่อเนื่องกันวนเข้าเล็กลงเป็นจุดคล้ายกันหอย ให้ความรู้สึกอัดอัด เคลื่อนไหวคลี่คลาย

5. เส้นโค้งอิสระ คือ เส้นโค้งต่อเนื่องกันไปไม่มีทิศทาง คล้ายเชือกพันกัน ให้ความรู้สึกวุ่นวาย ยุ่งเหยิง ไม่เป็นระเบียบ

3. น้ำหนัก

หมายถึงความอ่อนแก่ของสี หรือแสงเงาที่นำมาใช้ในงานศิลปะที่ผู้สร้างสรรค์เป็นคนกำหนด การให้น้ำหนักนั้นจะทำให้เกิดรูปทรงและปริมาตร คือ แสงและเงา (Light & Shade) แสงและเงา เป็นองค์ประกอบที่อยู่คู่กัน แสงเมื่อกระทบกับวัตถุ จะทำให้เกิดเงา แสงและเงาเป็นตัวกำหนดระดับค่าน้ำหนัก ความเข้มของจะขึ้นอยู่กับความเข้มของแสงในที่ที่มีแสงสว่างมาก เงาจะเข้มขึ้น และในที่ที่มีแสงสว่างน้อย เงาจะไม่ชัดเจน เงาจะอยู่ในทิศที่มีแสงสว่างเสมอ ค่าของแสงและเงาสามารถจำแนกเป็นลักษณะได้ดังนี้

- บริเวณที่แสงสว่างจัด Hi-Light เป็นบริเวณที่อยู่ใกล้แหล่งกำเนิดของแสงมากที่สุด จะมีความสว่างมากที่สุด ในวัตถุ ที่มีผิวมันวาวจะสะท้อนแหล่งกำเนิดแสงได้ชัดเจน
- บริเวณแสงสว่าง Light เป็นบริเวณที่ได้รับแสงสว่างรองลงมาจากบริเวณแสงสว่างจัด เนื่องจากอยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดแสงออกมา และเริ่มมีค่าน้ำหนักน้อยลง
- บริเวณเงา Shade เป็นบริเวณที่ไม่ได้รับแสงสว่าง เป็นบริเวณที่ถูกบดบังจาก แสงสว่าง ซึ่งมีค่าน้ำหนักเข้มขึ้นมากกว่าบริเวณแสงสว่าง
- บริเวณเงาเข้มจัด Hi-Shade เป็นบริเวณที่อยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดแสงมากที่สุด หรือเป็นบริเวณที่ถูกบดบังหลายๆชั้น จะมีค่าน้ำหนักเข้ามาจนถึงเข้มที่สุด
- บริเวณเงาตกทอด เป็นบริเวณของพื้นหลังของเงาของวัตถุที่ทาบบนไป เป็นบริเวณที่อยู่ภายนอกวัตถุ และจะมีความเข้มของค่าน้ำหนักขึ้นอยู่กับ ความเข้มของเงาของพื้นหลังทิศทางและระยะของเงา

4. ที่ว่าง (Space)

บริเวณที่ว่างในโลก 3 มิติ ที่แสดงถึงความกว้าง ความยาวและความลึก ที่ว่างตามปรกติจะเป็นบริเวณที่หาขอบเขตไม่ได้เป็นสิ่งที่มองไม่เห็น แต่เมื่อมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งปรากฏ ก็จะเกิดปฏิกริยากับที่ว่างนั้นทันที เช่นเดียวกับบริเวณว่างบนพื้นโลก เมื่อเราอยู่ที่สูง มองไปรอบ ๆ เราจะเห็นบางสิ่งใกล้ตัว บางสิ่งไกลตัว จนเกิดระยะบริเวณว่างลักษณะนี้เรียกว่า บริเวณว่างจริง (Physical space) หรือ บริเวณว่าง 3 มิติ (Three Dimension space) ที่ว่างในทัศนธาตุเป็น ที่ว่างที่ได้มีการควบคุมและ

กำหนด ขอบเขตสำหรับการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยที่วางเป็นเหมือนสนามหรือเวที สำหรับจัดวางทัศนธาตุ ลงไปเพื่อแสดงบทบาท งานสร้างสรรค์ก็ใช้ที่ว่างต่างกันอย่างออกไป เช่น ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม ก็ใช้ที่ว่างแบบ 3 มิติ จิตรกรรมก็ใช้ที่ว่างแบบ 2 มิติ แต่ก็มีกำหนดที่ว่างและความกว้างความยาว ก็สามารถเป็นที่ว่างแบบ 3 มิติ บนพื้นระนาบ 2 มิติได้เช่นกัน ลักษณะนี้ เรียกว่า ที่ว่างลวงตา (Illusionshade) และที่ว่าง 2 มิติ (Two Dimension shade)

5. พื้นผิวหรือผิวสัมผัส (Texture)

หมายถึงบริเวณผิวนอกของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เห็นรับรู้ได้ด้วยการสัมผัสทางตาและกายสัมผัสก่อให้เกิดความรู้สึกใน ลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น หยาบ ละเอียด มัน วาว ด้าน และขรุขระ พื้นผิว เป็นส่วนประกอบ (Element) ที่สำคัญของศิลปะอันหนึ่ง ที่ถูกนำมาใช้สร้างสรรค์ เพราะ พื้นผิวสามารถก่อให้เกิดปฏิกิริยาทาง ด้านความรู้สึก รับรู้ได้ด้วยการ สัมผัสทางตา และจับต้องได้ทางกายสัมผัส พื้นผิว มีความสำคัญมากสำหรับ การสร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ และการออกแบบ พื้นผิวจะถูกนำมาใช้ในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ในผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ศิลปินจะใช้พื้นผิว สร้างความงาม และค่าน้ำหนัก เพื่อให้ เกิดความประสานกลมกลืน ความแตกต่าง และจุดเด่น เป็นต้น

การเกิดของพื้นผิว

พื้นผิวที่สัมผัสได้ มีแหล่งกำเนิด 3 แหล่ง คือ

1. เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ได้แก่พื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ และสิ่งมีชีวิต เช่น เปลือกไม้ ก้อนกรวด ก้อนหิน กิ่งไม้ ใบไม้ ผิวหนังสัตว์ ฯลฯ

2. เกิดขึ้นโดยมนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ การขีด ขีด ระบาย ฯลฯ ให้เกิดเป็นร่องรอยพื้นผิว ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเขียนเส้นด้วยปากกา ดินสอ การเขียนสีด้วยแปรงแห้ง ๆ การใช้ฟองน้ำ ตะแถมสีบนกระดาษ ในงานจิตรกรรม การสร้างพื้นผิวหยาบ และละเอียด ในงานประติมากรรม และสถาปัตยกรรม

3. เกิดขึ้นโดยกระบวนการผลิตของเครื่องจักร การเกิดของพื้นผิวลักษณะนี้ ถือว่า เกิดขึ้นโดยมนุษย์เช่นเดียวกัน แต่ผ่านทางเครื่องจักร ไม่ใช่โดยน้ำมือ มนุษย์โดยตรง ซึ่งทำให้ได้ พื้นผิวที่หลากหลาย และพื้นผิวที่เกิดขึ้นนี้ มีทั้งล้อเลียนจากธรรมชาติ และพื้นผิวที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อประโยชน์ ทางใดทางหนึ่ง

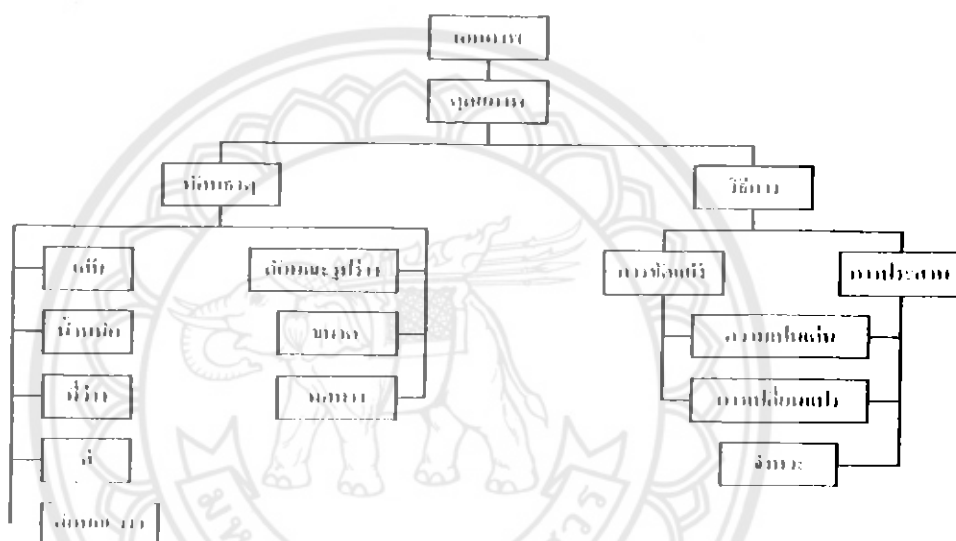
3.1. พื้นผิวละเอียดยเรียบ ลักษณะทางกายภาพ ของ พื้นผิวแบบนี้จะสะท้อนแสง และถ้ามีน้ำหนักแสง เงาเกิดขึ้น ก็จะเป็นน้ำหนักแสง เงา ที่นุ่มนวล ซึ่งจะให้ความรู้สึกนุ่มนวล บอบบาง เบาสุภาพ และถ้าพื้นผิวเรียบ มีความมันวาว ก็จะทำให้ ความรู้สึกหรรหามีราคา

3.2. พื้นผิวหยาบไม่เรียบ ลักษณะทางกายภาพ ของ พื้นผิวแบบนี้จะดูดซับแสง และทำให้น้ำหนัก ของแสง เงา ที่เกิดขึ้น มีน้ำหนักที่รุนแรง จะให้ความรู้สึกเข้มแข็ง หนักแน่น มั่นคง น่ากลัว กระด้าง

6.สี (Color)

หมายถึง ทิศนาตที่มีคุณลักษณะของทัศนธาตุทั้งหลายรวมกันครบถ้วน คือ มีเส้น น้ำหนัก ที่ว่าง และลักษณะพื้นผิว นอกจากนั้นยังมีคุณลักษณะพิเศษเพิ่มขึ้นอีก 2 ประการ คือ ความเป็นสี น้ำหนักของสีและความจัดของสี

1.2 หลักการและแผนผังแสดงทัศนธาตุละวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ภาพประกอบที่ 6 แผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง
ที่มา : หนังสือองค์ประกอบของศิลปะ, ชลูด นิ่มเสมอ (2530 : 208)

เอกภาพ หมายถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบ ทั้งด้านรูปลักษณะและด้านเนื้อหาเรื่องราว เป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวเพื่อผลรวมอันไม่อาจแบ่งแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกไป

1. เอกภาพของการแสดงออก หมายถึง การแสดงออกที่มีจุดมุ่งหมายเดียว แน่นอน และมีความเรียบง่าย งานชิ้นเดียวจะแสดงออกหลายความคิด หลายอารมณ์ไม่ได้ จะทำให้สับสน ขาดเอกภาพ และการแสดงออกด้วยลักษณะเฉพาะตัวของศิลปินแต่ละคน ก็สามารถทำให้เกิดเอกภาพแก่ผลงานได้

2. เอกภาพของรูปทรง คือ การรวมตัวกันอย่างมีดุลยภาพ และมีระเบียบขององค์ประกอบทางศิลปะ เพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงหนึ่ง ที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรืออารมณ์ของศิลปิน ออกได้อย่างชัดเจน เอกภาพของรูปทรง เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อความงามของผลงานศิลปะ เพราะเป็นสิ่งที่

ศิลปินใช้เป็นสื่อในการแสดงออกถึงเรื่องราว ความคิด และอารมณ์ ดังนั้น กฎเกณฑ์ในการสร้างเอกภาพในงานศิลปะเป็นกฎเกณฑ์เดียวกันกับธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่ 2 หัวข้อ คือ

1. กฎเกณฑ์ของการขัดแย้ง (Opposition) มีอยู่ 4 ลักษณะ คือ

1.1 การขัดแย้งขององค์ประกอบทางศิลปะแต่ละชนิด และรวมถึงการขัดแย้งกันขององค์ประกอบต่างชนิดกันด้วย

1.2 การขัดแย้งของขนาด

1.3 การขัดแย้งของทิศทาง

1.4 การขัดแย้งของที่ว่างหรือ จังหวะ

2. กฎเกณฑ์ของการประสาน (Transition) คือ การทำให้เกิดความกลมกลืน ให้สิ่งต่างๆ เข้ากันได้อย่างสนิท เป็นการสร้างเอกภาพจากการรวมตัวของสิ่งที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน การประสานมีอยู่ 2 วิธี คือ

2.1 การเป็นตัวกลาง (Transition) คือ การทำสิ่งที่ยึดแย้งกันให้กลมกลืนกัน ด้วยการใช้ตัวกลางเข้าไปประสาน เช่น สีขาว กับสีดำ ซึ่งมีความแตกต่าง ขัดแย้งกันสามารถทำให้ อยู่ร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพ ด้วยการใช้สีเทาเข้าไปประสาน ทำให้เกิดความกลมกลืนกัน มากขึ้น

2.2 การซ้ำ (Repetition) คือ การจัดวางหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป เป็นการสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด แต่ก็ทำให้ดูจืดชืด น่าเบื่อที่สุด

นอกเหนือจากกฎเกณฑ์หลักคือ การขัดแย้งและการประสานแล้ว ยังมีกฎเกณฑ์รอง อีก 2 ข้อ คือ 1. ความเป็นเด่น (Dominance) ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1. ความเป็นเด่น (Dominance) ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1.1 ความเป็นเด่นที่เกิดจากการขัดแย้ง ด้วยการเพิ่ม หรือลดความสำคัญ ความน่าสนใจ ในหน่วยใดหน่วยหนึ่งของคู่ที่ขัดแย้งกัน

1.2 ความเป็นเด่นที่เกิดจากการประสาน

2. การเปลี่ยนแปลง (Variation) คือ การเพิ่มความขัดแย้งลงในหน่วยที่ซ้ำกัน เพื่อป้องกัน ความจืดชืด น่าเบื่อ ซึ่งจะช่วยให้มีความน่าสนใจมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงมี 4 ลักษณะ คือ

2.1 การเปลี่ยนแปลงของรูปลักษณะ

2.2 การเปลี่ยนแปลงของขนาด

2.3 การเปลี่ยนแปลงของทิศทาง

2.4 การเปลี่ยนแปลงของจังหวะ

การเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะจะต้องรักษาคุณลักษณะของการซ้ำไว้ ถ้ารูปมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก การซ้ำก็จะหมดไป กลายเป็นการขัดแย้งเข้ามาแทน และ ถ้าหน่วยหนึ่งมีกา เปลี่ยนแปรอย่างรวดเร็ว มีความแตกต่างจากหน่วยอื่น ๆ มาก จะกลายเป็นความเป็นเด่นเป็นการสร้างเอกภาพด้วยความขัดแย้ง

จังหวะลีลา หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการซ้ำกันขององค์ประกอบ เป็นการซ้ำที่เป็นระเบียบ จากระเบียบธรรมดาที่มีช่วงห่างเท่าๆ กัน มาเป็นระเบียบที่สูงขึ้น ซับซ้อนขึ้นจนถึงขั้นเกิดเป็นรูปลักษณะของศิลปะ โดยเกิดจากการซ้ำของหน่วย หรือการสลับกันของหน่วยกับช่องไฟ หรือเกิดจากการเคลื่อนไหวต่อเนื่องกันของเส้น สี รูปทรง หรือ น้ำหนัก รูปแบบ ๆ หนึ่ง อาจเรียกว่าแม่ลาย การนำแม่ลายมาจัดวางซ้ำ ๆ กันทำให้เกิดจังหวะและถ้าจัดจังหวะให้แตกต่างกันออกไป ด้วยการเว้นช่วง หรือสลับช่วง ก็เกิดลวดลายที่แตกต่างกันออกไป ได้อย่างมากมาย แต่จังหวะของลายเป็นจังหวะอย่างง่าย ๆ ให้ความรู้สึกเพียงผิวเผิน และเบื่อง่าย เนื่องจากขาดความหมาย เป็นการรวมตัวของสิ่งๆ เหมือนกัน แต่ไม่มีความหมายในตัวเอง จังหวะที่น่าสนใจและมีชีวิต ได้แก่ การเคลื่อนไหวของคน สัตว์ การเติบโตของพืช การเดินร่าเป็นการเคลื่อนไหวของโครงสร้างที่ให้ความบันเทิงตา ใจในการสร้างรูปทรงที่มีความหมาย

สัดส่วน หมายถึง ความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมระหว่างขนาดของ องค์ประกอบที่แตกต่างกัน ทั้งขนาดที่อยู่ในรูปทรงเดียวกันหรือระหว่างรูปทรง และรวมถึงความสัมพันธ์กลมกลืนระหว่างองค์ประกอบทั้งหลายด้วย ซึ่งเป็นความพอเหมาะพอดี ไม่ มากไม่น้อย ขององค์ประกอบทั้งหลายที่นำมาจัดรวมกัน ความเหมาะสมของสัดส่วนอาจ พิจารณาจากคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1.1. สัดส่วนที่เป็นมาตรฐาน จากรูปลักษณะตามธรรมชาติ ของ คน สัตว์ พืช ซึ่งโดยทั่วไป ถือว่า สัดส่วนตามธรรมชาติ จะมีความงามที่เหมาะสมที่สุด หรือจากรูปลักษณะที่เป็น การ สร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น Gold section เป็นกฎในการสร้างสรรค์รูปทรงของกรีก ซึ่งถือว่า “ส่วนเล็กสัมพันธ์กับส่วนที่ใหญ่กว่า ส่วนที่ใหญ่กว่าสัมพันธ์กับส่วนรวม” ทำให้สิ่งต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นมี สัดส่วนที่สัมพันธ์กับทุกสิ่งอย่างลงตัว

1.2. สัดส่วนจากความรู้สึก โดยที่ศิลปะนั้นไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อความงามของรูปทรงเพียงอย่างเดียว แต่ยังสร้างขึ้นเพื่อแสดงออกถึง เนื้อหา เรื่องราว ความรู้สึกด้วย สัดส่วนจะช่วย เน้นอารมณ์ ความรู้สึก ให้เป็นไปตามเจตนาธรรมณ์ และเรื่องราวที่ศิลปินต้องการ ลักษณะเช่น นี้ ทำให้งานศิลปะของชนชาติต่าง ๆ มีลักษณะแตกต่างกัน เนื่องจากมีเรื่องราว อารมณ์ และ ความรู้สึกที่ต้องการแสดงออกต่าง ๆ กันไป เช่น กรีก นิยมในความงามตามธรรมชาติเป็น อุดมคติ เน้นความงามที่เกิดจากการประสานกลมกลืนของรูปทรง จึงแสดงถึงความเหมือน จริงตามธรรมชาติ ส่วนศิลปะแอฟริกัน ดั้งเดิม เน้นที่ความรู้สึกทางวิญญาณที่น่ากลัว ดังนั้น รูปลักษณะจึงมีสัดส่วนที่ผิดแผกแตกต่างไปจาก ธรรมชาติทั่วไป

ดุลยภาพ ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวา เหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุล เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติลักษณะแบบนี้ใน ทางศิลปะมีใช้น้อย ส่วนมากจะใช้ในลวดลายตกแต่งในงานสถาปัตยกรรมบางแบบ หรือ ในงานที่ ต้องการดุลยภาพที่นิ่งและมั่นคงจริง ๆ

ดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่ เหมือนกันมักเป็นการสมดุลที่เกิดจากการจัดใหม่ของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่ เหมือนกัน ใช้องค์ประกอบที่ไม่คล้ายกันแต่มีความสมดุลกัน อาจเป็นความสมดุลด้วย น้ำหนักของ

องค์ประกอบ หรือสมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้ จักวางให้สมดุลทำได้ โดยเลื่อนแกนสมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่าหรือ เลื่อนรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกน จะทำให้ เกิดความสมดุลขึ้นมา หรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจถ่วงดุลกับรูปลักษณะ ที่มีขนาดใหญ่แต่มีรูปแบบธรรมดา

เนื้อหา คือ องค์ประกอบที่เป็นนามธรรมหรือโครงสร้างทางจิตตรงกันข้ามกับส่วนที่เป็นรูปทรงหมายถึง ผลที่รับจากงานศิลปะ เนื้อหาประกอบไปด้วย เนื้อหาภายในและเนื้อหาภายนอก เนื้อหาภายในหมายถึงทัศนธาตุที่ผู้สร้างสรรค์ใช้ในงาน คือเส้น น้ำหนัก ที่ว่าง พื้นผิว ส่วนเนื้อหาภายนอกหมายถึงข้อมูลที่เป็นผลศึกษาทางด้านการแสดงอารมณ์ต่าง ๆ

เรื่อง หมายถึง สิ่งที่ศิลปินสรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ชิ้นงานศิลปะ รูปธรรม เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ศาสนา ฯลฯ หรือหมายถึง “ภาพนี้เกี่ยวกับอะไร”

แนวเรื่อง คือ สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์งานศิลปะ ผลงานของผู้สร้างสรรค์มีแนวเรื่องเกี่ยวกับ ความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน โดยแสดงความรู้สึก หรืออารมณ์ของคนสองคน

ในส่วนของแนวเรื่องในศิลปะนิพนธ์ชุดนี้คือสัมพันธ์ภาพของความรัก ซึ่งเป็นความรัก หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคน

2. การกำหนดรูปแบบและขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์

1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนเนื้อหา

การสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุด สัมพันธ์ภาพของความรัก ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดเรื่อง ความรัก ความสัมพันธ์ ระหว่างคนสองคน เพื่อนำเสนออารมณ์ และความรู้สึกที่ดีที่มอบให้กัน รวมถึงเรื่องราวและอุปสรรคต่าง ๆ ผสมผสานกับจินตนาการ โดยใช้รูปทรงของโครงสร้างของมนุษย์และต้นไม้มาเป็นสัญลักษณ์แสดงเนื้อหาภายนอกและเนื้อหาภายในที่ใช้ทัศนธาตุเรื่องของเส้น รูปทรง ปริมาตร ความกลมกลืน สี ที่สะท้อนถึง ความรัก ความสัมพันธ์ รวมทั้งอารมณ์และความรู้สึกดี ๆ

เมื่อได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและจากประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ รูปภาพจริงและจากอินเทอร์เน็ต และหนังสือ จึงทำการแยกแยะ ความสำคัญของข้อมูลเหล่านั้น และพิจารณาวิเคราะห์โดยคำนึงความเหมาะสมจากตัวเนื้อหา เรื่องราวว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจและรู้สึกอย่างไรต่อแหล่งข้อมูล มีความเป็นไปได้ในการนำไปเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน และสามารถแสดงแนวคิดต่อการแสดงออกในสร้างสรรค์ผลงานมาน้อยเพียงใด จากนั้นก็เลือกจากข้อมูลเนื้อหาประกอบกับความต้องการ จากความคิดมาจัดการสร้างสรรค์ตามจินตนาการและตามหลักของการจัดองค์ประกอบศิลป์ให้เกิดรูปร่างรูปทรงตามจินตนาการจากอารมณ์และความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ตามจุดประสงค์ของเรื่องราว และสื่อออกมาให้มีความรู้สึกถึง ความรัก ความรู้สึกที่ถ่ายทอดมาเป็นผลงานที่ตอบสนองเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอให้มากที่สุด

2) หลักวิเคราะห์รูปทรง

ในผลงานศิลปนิพนธ์ ชุด สัมพันธภาพของความรัก นี้ ผู้สร้างสรรค์ใช้รูปทรงที่เป็นอินทรีย์รูป (Organic Form) ได้มาจากเส้นโครงสร้างจากสรีระร่างกายของมนุษย์และต้นไม้ เพื่อแสดงออกถึงเรื่องความรัก ความสัมพันธ์ ส่วนเส้นโครงสร้างมีทั้งประสานกลมกลืนและขัดแย้งกัน โดยลักษณะของรูปทรงเป็น มวล (Mass) ผสมแตกแขนง (Skeletal) ผู้สร้างสรรค์ ได้นำทัศนคติที่ตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกโดยแสดงออกเป็นลักษณะผลงานประติมากรรมรูปแบบเหนือจริง (Surreal)

2.1 กำหนดกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ 3 ขั้นตอนดังนี้

2.1.1 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์

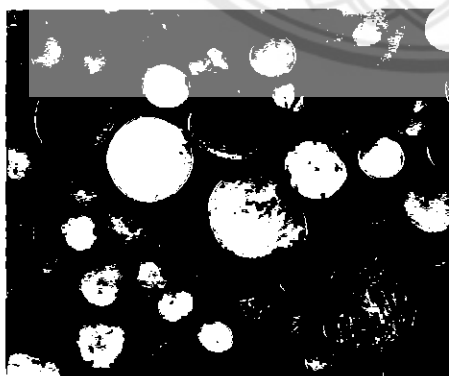
2.1.2 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (Sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

2.1.3 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานผู้สร้างสรรค์มีขั้นตอนกลวิธีคือการตัดไม้ ไซกบ การเพาะและประกอบไม้ เพื่อนำมาแกะสลัก ที่นำเสนอเรื่องสัมพันธภาพของความรัก โดยถ่ายทอดผ่านรูปทรงของวงปีไม้ ออกมาในรูปแบบเฉพาะตัวของผู้สร้างสรรค์ จากความเป็นจริงสู่การสร้างสรรค์ที่มีความเหนือจริง ลักษณะ พื้นผิวที่เรียบ แสดงถึงความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน โดยแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ของคนสองคน เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์

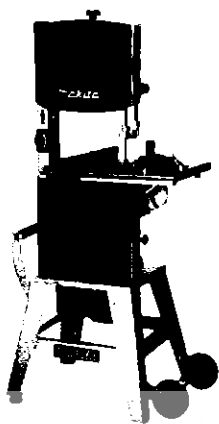
วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

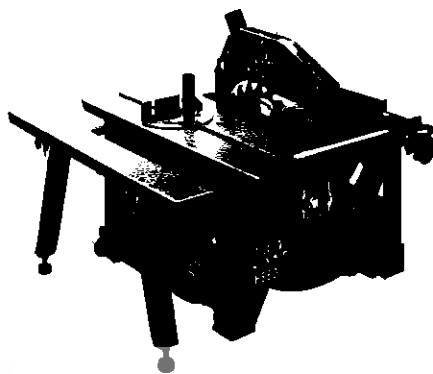
ภาพประกอบที่ 7 ไม้
ที่มา: <http://gg.gg/aflrb>

ภาพประกอบที่ 8 เหล็ก
ที่มา: <http://gg.gg/aflr2>

ภาพประกอบที่ 9 เครื่องเลื่อยสายพาน
ที่มา: <http://gg.gg/afltm>

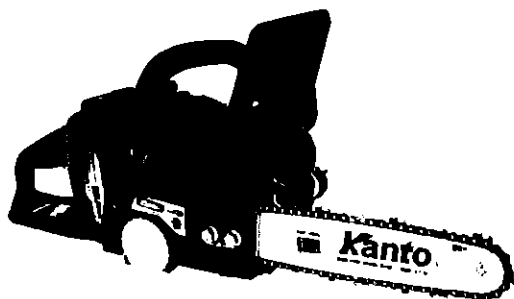
ภาพประกอบที่ 10 โต๊ะเลื่อยวงเดือน
ที่มา: <http://gg.gg/aflm89>

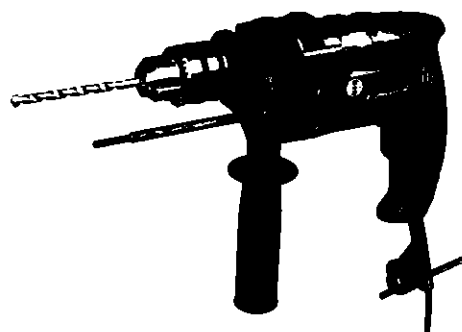
ภาพประกอบที่ 11 ส่วนแกะไม้
ที่มา: <http://gg.gg/afluk>

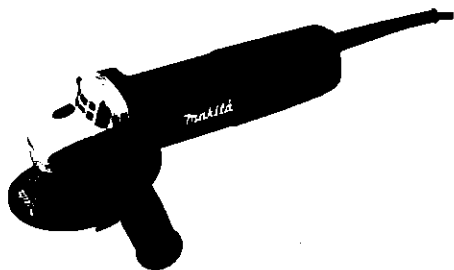
ภาพประกอบที่ 12 กบไสไม้
ที่มา: <http://gg.gg/aflw3>

ภาพประกอบที่ 13 เลื่อยโซ่
ที่มา: <http://gg.gg/aflvr>

ภาพประกอบที่ 14 สว่าน
ที่มา: <http://gg.gg/aflw8>

ภาพประกอบที่ 15 ทินเจียร์
ที่มา: <http://gg.gg/aflxz>

ภาพประกอบที่ 16 เครื่องขัดไม้ (รถถัง)
ที่มา: <http://gg.gg/aflyc>

ภาพประกอบที่ 17 ตู้เชื่อม
ที่มา: <http://gg.gg/aflzw>

ภาพประกอบที่ 18 ลวดเชื่อม
ที่มา: <http://gg.gg/aflzs>

ภาพประกอบที่ 19 กระดาษทราย
ที่มา: <http://gg.gg/afm0c>

ภาพประกอบที่ 20 กาว
ที่มา: <http://gg.gg/afm13>

ภาพประกอบที่ 21 กาวผงอัดไม้
ที่มา: <http://gg.gg/afm2e>

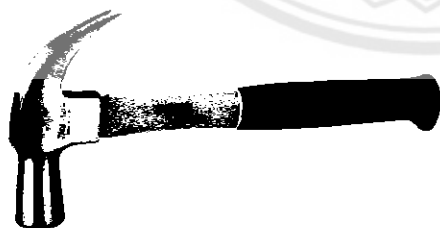
ภาพประกอบที่ 22 กาวร้อน
ที่มา: <http://gg.gg/afm33>

ภาพประกอบที่ 23 แวกซ์ขัดไม้
ที่มา: <http://gg.gg/afm3a>

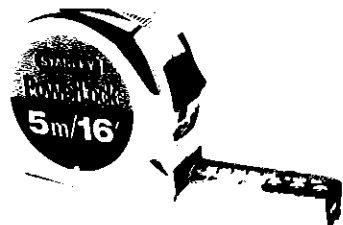
ภาพประกอบที่ 24 ตะปูเกลียว
ที่มา: <http://gg.gg/afm3n>

ภาพประกอบที่ 25 ค้อน
ที่มา: <http://gg.gg/afm4d>

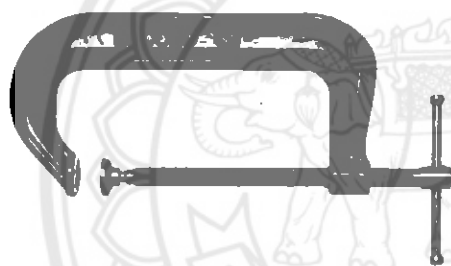
ภาพประกอบที่ 26 ตะปู
ที่มา: <http://gg.gg/afm4n>

ภาพประกอบที่ 27 ตลับเมตร
ที่มา: <http://gg.gg/afm4w>

ภาพประกอบที่ 28 ดินสอเขียนไม้
ที่มา: <http://gg.gg/afm5c>

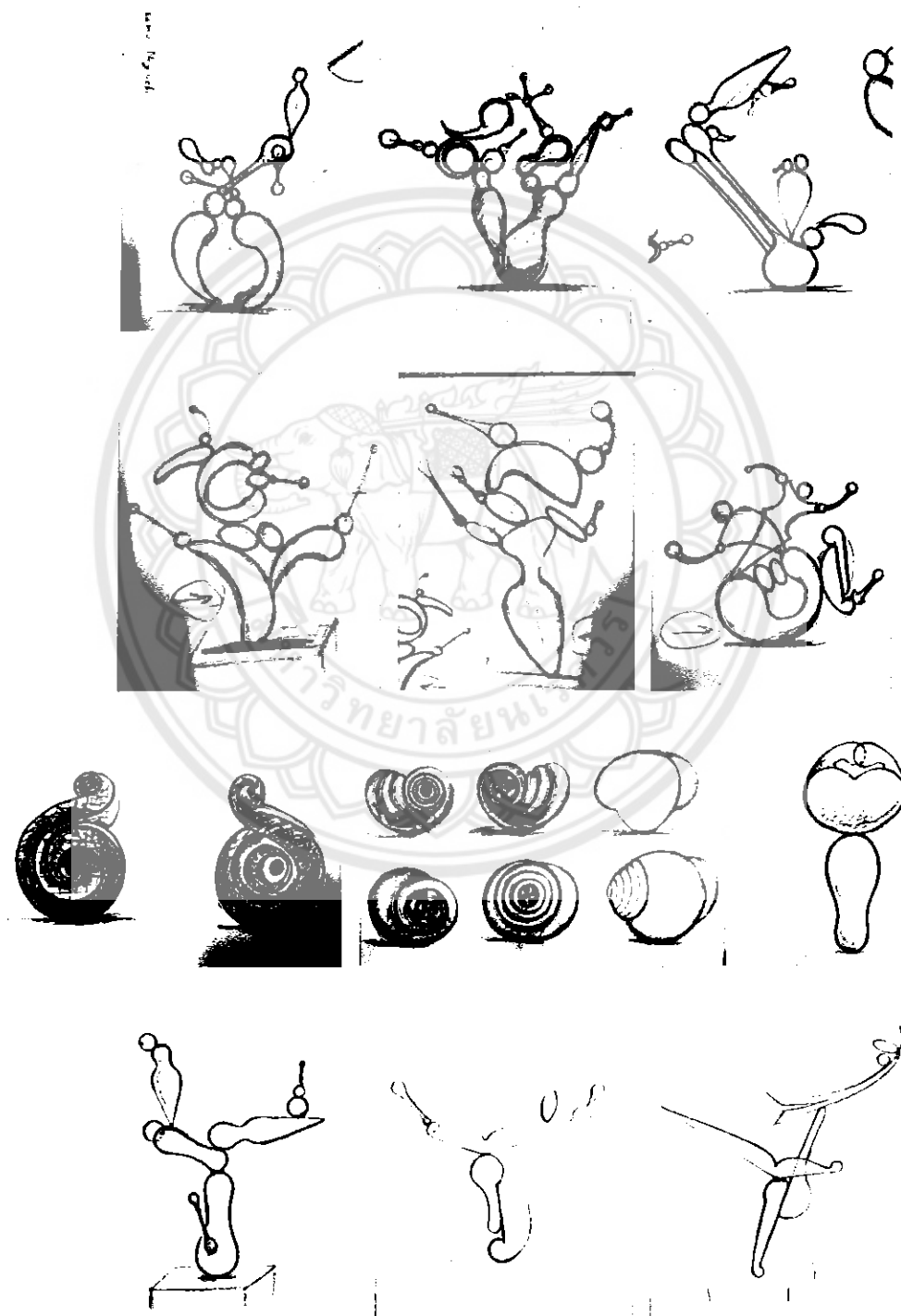

ภาพประกอบที่ 29 ปากกาอัดไม้
ที่มา: <http://gg.gg/afm5z>

กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (Sketch) และการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

1.กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch)

1.1 การสร้างแบบร่าง 2 มิติ

ภาพประกอบที่ 30 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง (Sketch) 2 มิติ

1.2 การสร้างแบบจำลอง (Model) 3 มิติ

ภาพประกอบที่ 31 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปินพณิชินีที่ 1

ภาพประกอบที่ 32 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปินพณิชินีที่ 2

ภาพประกอบที่ 33 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปินพณิชินีที่ 3

ภาพประกอบที่ 34 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 4

ภาพประกอบที่ 35 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 5

ภาพประกอบที่ 36 แบบร่าง 3 มิติ ศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 6

การที่จะนำแบบร่างมาขยายเป็นผลงานจริงอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้สร้างสรรค์จะเป็นผู้กำหนดว่าผลงานชิ้นใดมีความสมบูรณ์ และความเป็นไปได้ที่จะนำไปขยายเพื่อสร้างสรรค์เป็นผลงานต่อไป

รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

แบบร่าง 3 มิติ ที่ผู้สร้างสรรค์ได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยจะเริ่มเข้าสู่กระบวนการขยายให้ได้สัดส่วน ขนาดตามความเหมาะสม

1. ขั้นตอนการขยายงาน ผู้สร้างสรรค์ต้องร่างภาพขนาดเท่าผลงานจริง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปทรง และองค์ประกอบให้สมบูรณ์ก่อนการทำงานจริง

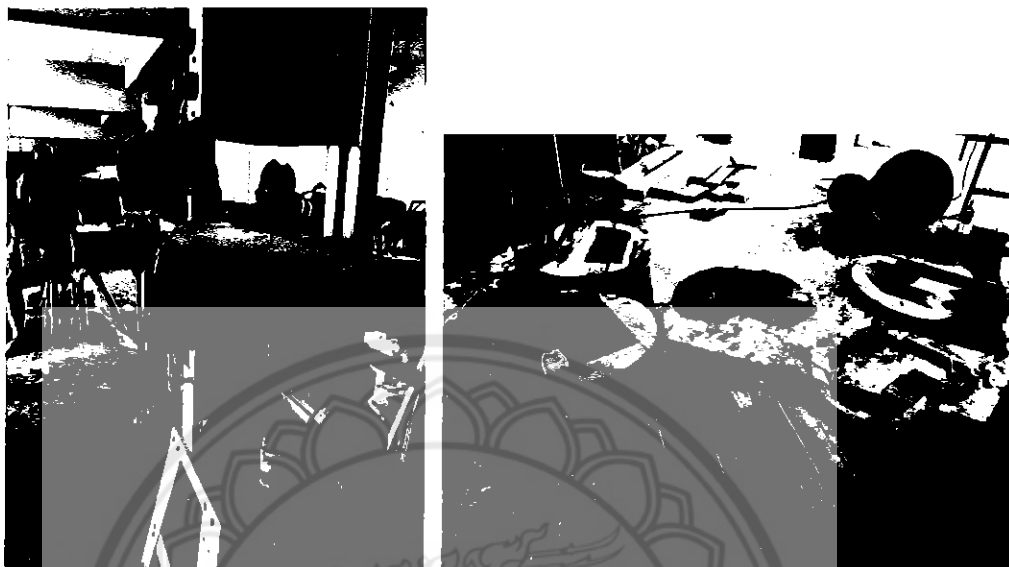
ภาพประกอบที่ 37 ขั้นตอนการร่างภาพชิ้นงานขนาดเท่าจริง

2. ขั้นตอนการปรับหน้าไม้ ก่อนขั้นตอนการตัดไม้เพื่อนำไปอัดไม้ให้แน่นชิดกัน

ภาพประกอบที่ 38 ขั้นตอนการปรับหน้าไม้

3. ขั้นตอนขึ้นโครง พัฒนาแบบร่างจัดองค์ประกอบเหมาะสมก็นำมาตัดไม้ตามรูปทรง

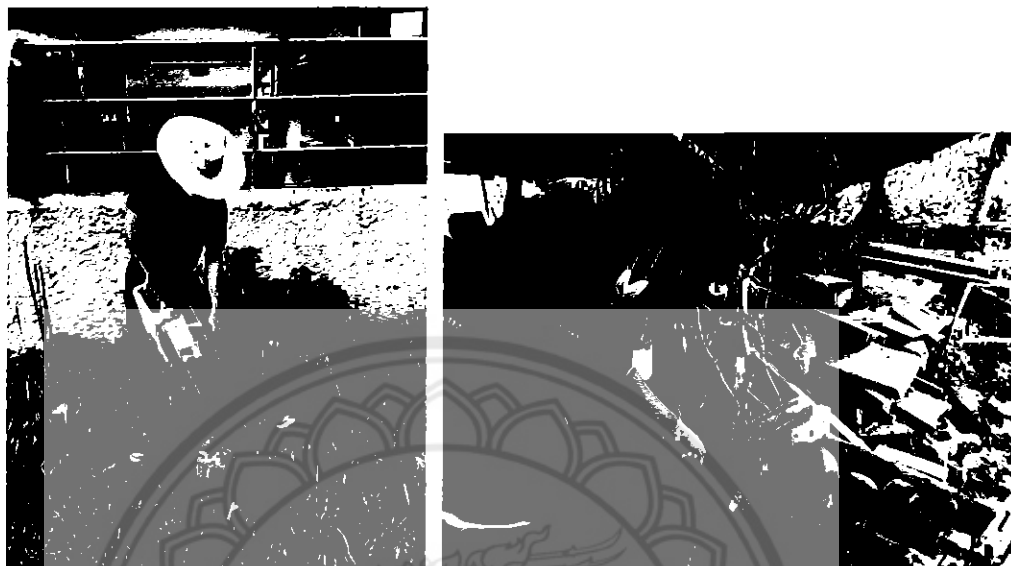
ภาพประกอบที่ 39 ขั้นตอนการตัดไม้ตามรูปทรง

4. ขั้นตอนการอัดไม้ให้แน่นชิดติดกัน เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการแกะสลักตามรูปทรงที่ต้องการ

ภาพประกอบที่ 40 ขั้นตอนการอัดไม้

5. ขั้นตอนการแกะสลักไม้และการกลึงไม้ เพื่อให้ได้รูปทรงตามที่ต้องการ

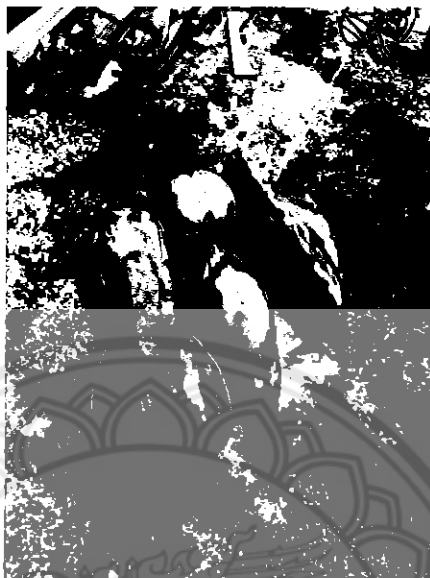
ภาพประกอบที่ 41 ขั้นตอนการแกะสลักไม้และการกลึงไม้

6. ขั้นตอนการขัดแต่งไม้เพื่อให้ได้รูปทรงที่สมบูรณ์

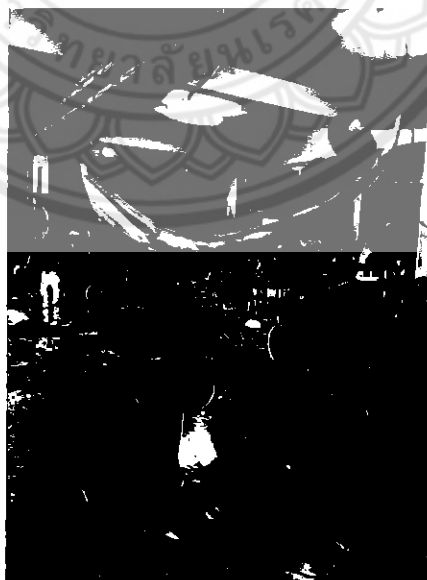
ภาพประกอบที่ 42 ขั้นตอนการขัดแต่งไม้

7. ขั้นตอนการอุดตะเข็บรอยต่อของไม้ และเก็บรายละเอียดของชิ้นงาน

ภาพประกอบที่ 43 ขั้นตอนการอุดตะเข็บรอยต่อของไม้

8. ขั้นตอนการประกอบชิ้นงาน โดยการนำไม้รูปทรงต่าง ๆ มาประกอบเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้ชิ้นงานตามที่กำหนด

ภาพประกอบที่ 44 ขั้นตอนการประกอบชิ้นงาน

9. ขั้นตอนการลงแว็กชิ้นงาน เพื่อให้เห็นลวดลายของไม้ที่สวยงาม

ภาพประกอบที่ 45 ขั้นตอนการลงแว็กชิ้นงาน

10. นำเสนอผลงาน

ภาพประกอบที่ 46 การนำเสนอผลงาน

ภาพประกอบที่ 47 การนำเสนอผลงาน

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพประกอบที่ 48 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1
ชื่อผลงาน “สัมพันธภาพของความรัก หมายเลข 1”
ขนาด : 50x60x70 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 49 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1
ชื่อผลงาน “สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 1”
ขนาด : 50x60x70 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

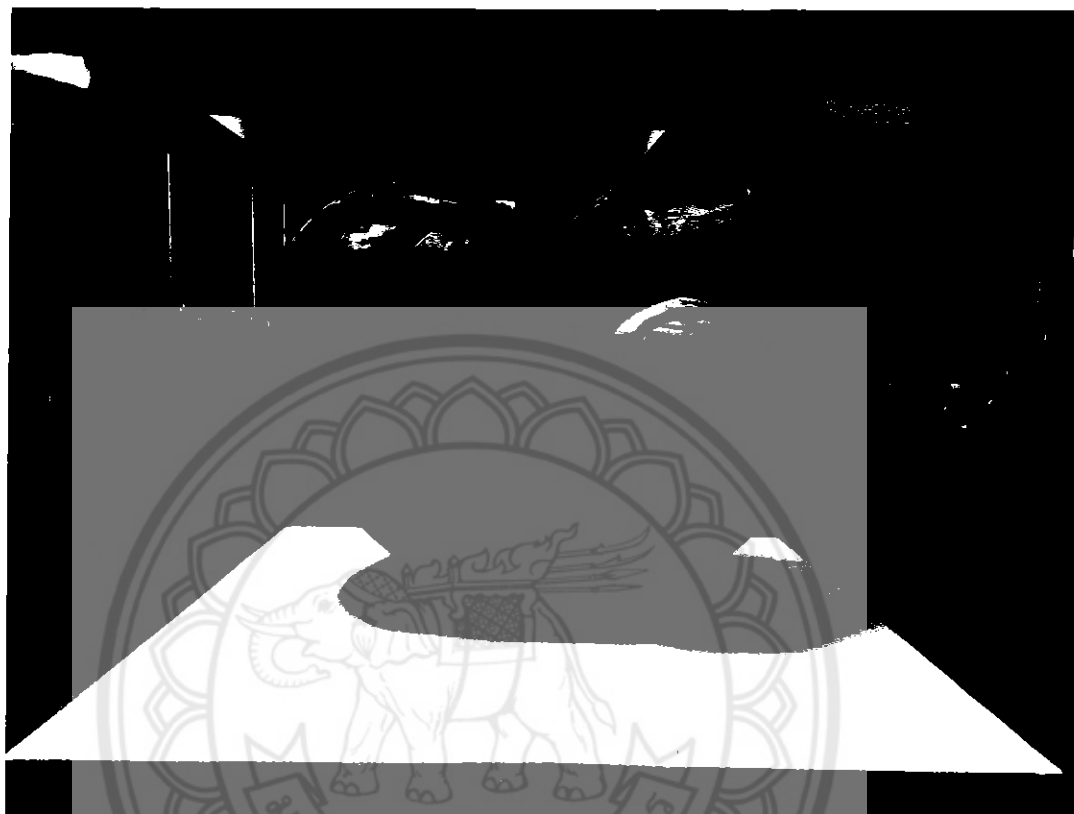
ภาพประกอบที่ 50 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1
ชื่อผลงาน “สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 1”
ขนาด : 50x60x70 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

รายละเอียดผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1

ภาพประกอบที่ 51 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 1

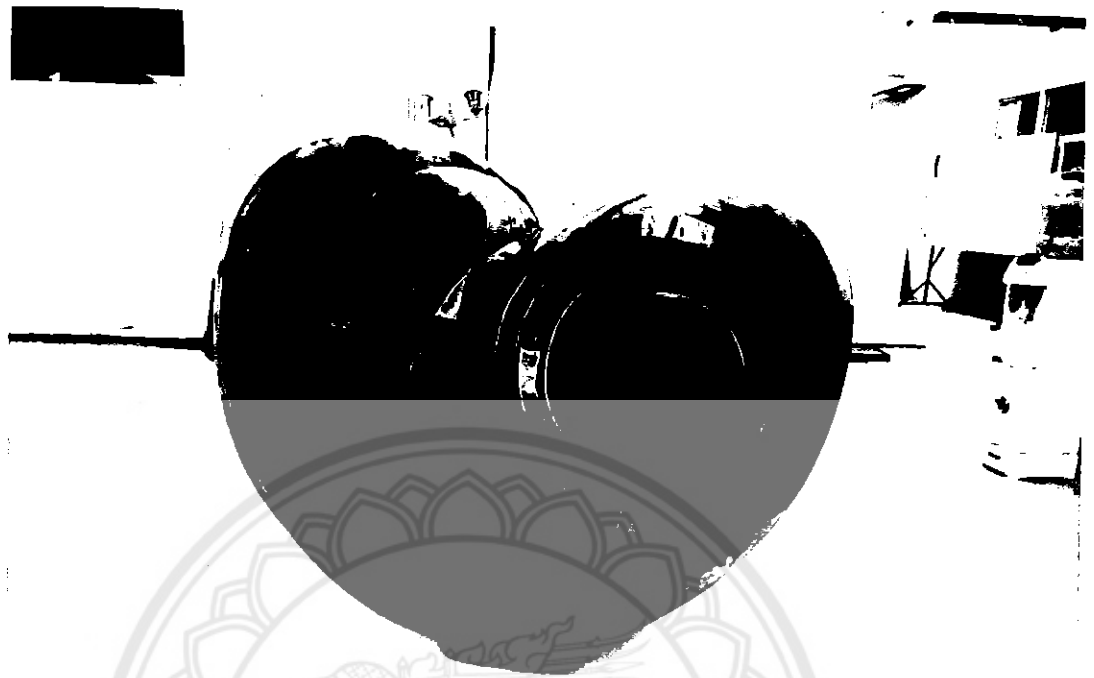
ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพประกอบที่ 52 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน "สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 2"
ขนาด : 50x60x70 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 53 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน “สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 2”
ขนาด : 50x60x70 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 54 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน "สัมพันธภาพของความรัก หมายเลข 2"
ขนาด : 50x60x70 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

รายละเอียดผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2

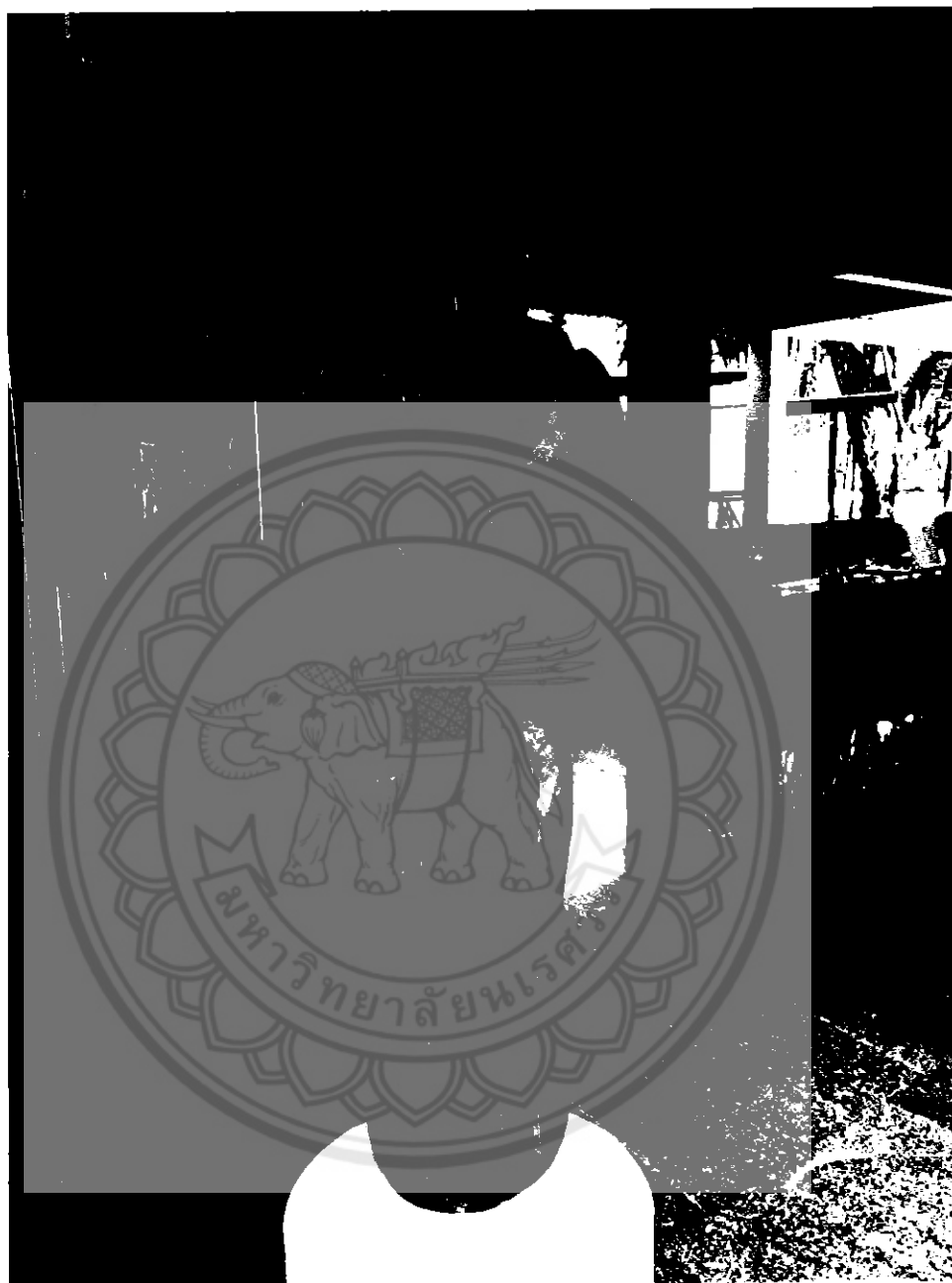

ภาพประกอบที่ 55 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2

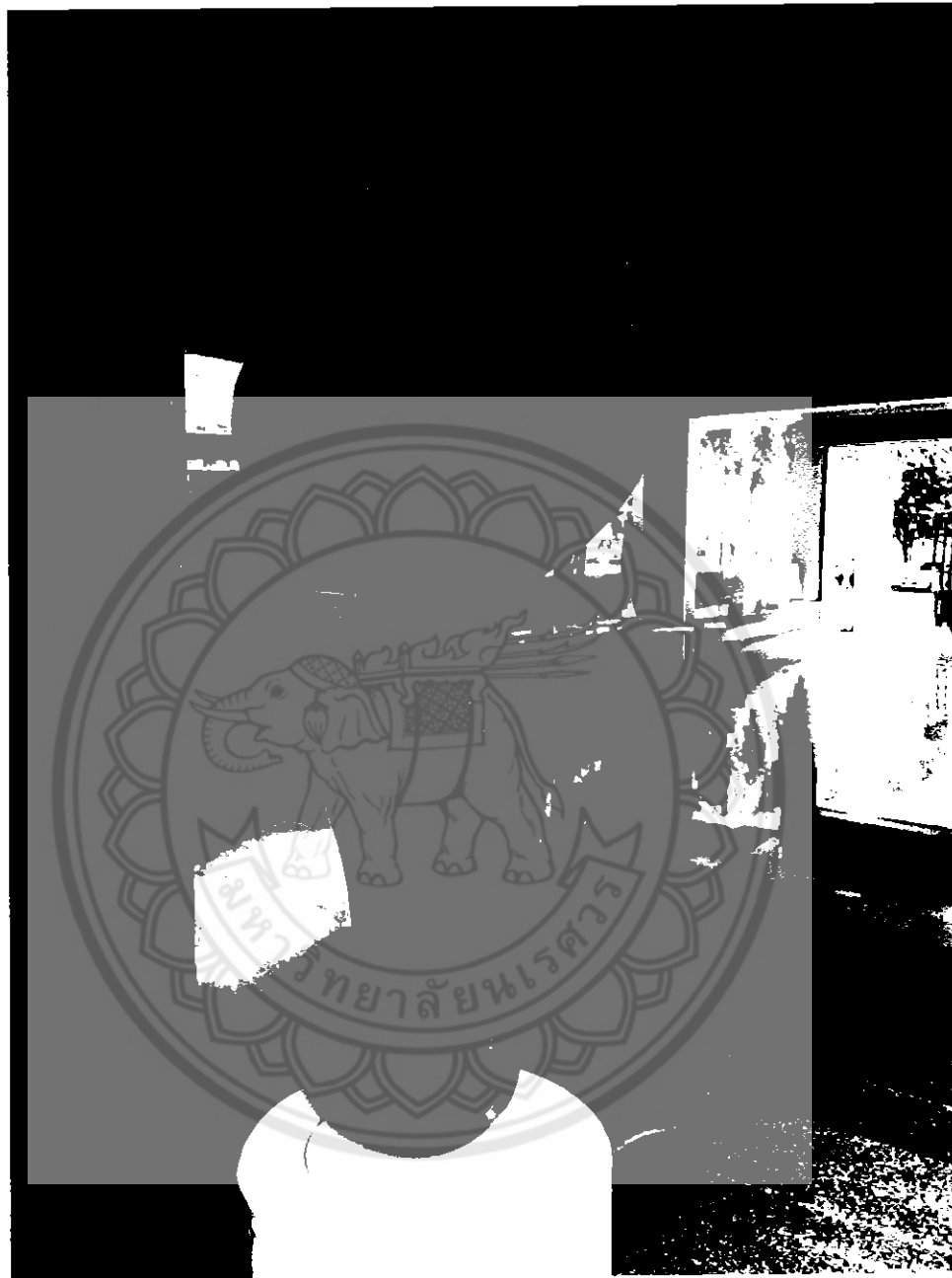
ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 3

ภาพประกอบที่ 56 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 3
ชื่อผลงาน “สัมพันธภาพของความรัก หมายเลข 3”
ขนาด : 30x40x120 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

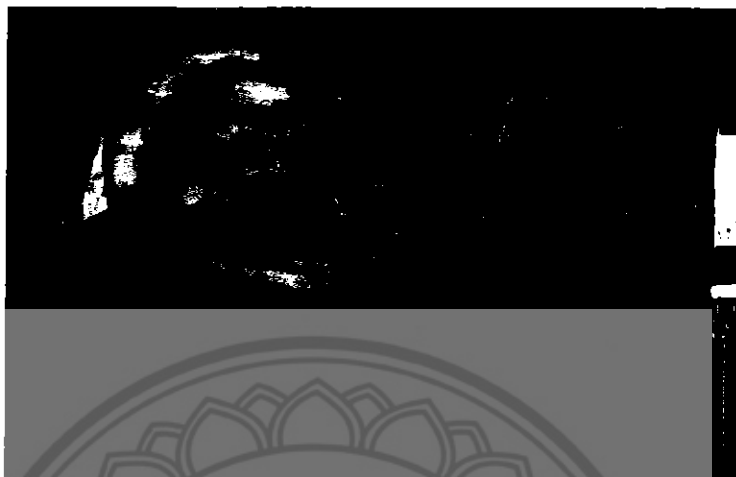

ภาพประกอบที่ 57 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน “สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 3”
ขนาด : 30x40x120 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 58 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน “สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 3”
ขนาด : 30x40x120 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

รายละเอียดผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพประกอบที่ 59 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 3

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 4

ภาพประกอบที่ 60 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชิ้นที่ 4
ชื่อผลงาน “สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 4”
ขนาด : 100x120x130 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 61 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4
ชื่อผลงาน "สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 4"
ขนาด : 100x120x130 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 62 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4
ชื่อผลงาน “สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 4”
ขนาด : 100x120x130 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

รายละเอียดผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพประกอบที่ 63 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5

ภาพประกอบที่ 64 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5
ชื่อผลงาน "สัมผัสภาพของความรัก หมายเลข 5"
ขนาด : 180x180x150 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 65 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5
ชื่อผลงาน "สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 5"
ขนาด : 180x180x150 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 66 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5
ชื่อผลงาน "สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 5"
ขนาด : 180x180x150 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

รายละเอียดผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5

ภาพประกอบที่ 67 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5

ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6

ภาพประกอบที่ 68 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6
ชื่อผลงาน “สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 6”
ขนาด : 170x170x160 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 69 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6
ชื่อผลงาน "สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 6"
ขนาด : 170x170x160 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

ภาพประกอบที่ 70 ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6
ชื่อผลงาน "สัมพันธภาพของความรัก หมายเลข 6"
ขนาด : 170x170x160 ซม.
เทคนิค : เพาะไม้ แกะสลักไม้

รายละเอียดผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6

ภาพประกอบที่ 71 รายละเอียด ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 6

บทที่ 4

วิเคราะห์ทัศนธาตุ

1. ขั้นตอนการแสดงออกด้วยการใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ (Visual Element)

เนื่องจากเนื้อหาและความบันเทิงใจนั้น มีที่มาจากความรู้สึกประทับใจในความรัก ความสัมพันธ์ของผู้สร้างสรรค์ ที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์สัมผัสได้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์นั้น เปลี่ยนไปจากความเครียด ความหดหู่ ความกลัว ความท้อแท้ ไม่มีกำลังใจ ที่เกิดขึ้นมาในจิตใจได้กลับ กลายเป็นความผ่อนคลาย สุขใจ และมีกำลังใจที่จะสู้กับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย

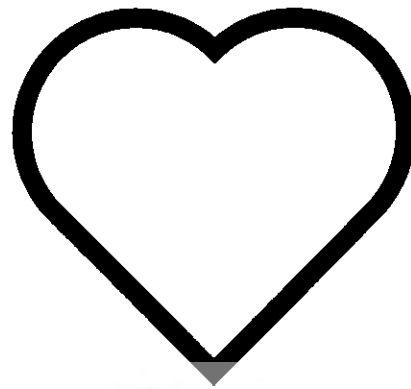
2. หลักการองค์ประกอบศิลปะ

ในผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด สัมพันธภาพของความรัก ผู้สร้างสรรค์สร้างเอกภาพ (Unity) ด้วยการนำรูปทรงจากวงรอบปีของต้นไม้ ที่มีรูปทรงแสดงถึงอายุกาลเวลา มาตัดทอน เพิ่มเติมให้เกิดการประสานกลมกลืนด้วยทิศทางของรูปทรง ขนาดของรูปทรงที่มีเล็ก ใหญ่ หนา บาง ซึ่งก่อให้เกิดจังหวะ (Rhythm) ในขณะเดียวกัน ความเป็นเด่น (dominance) เกิดจากเส้นโครงสร้างของรูปทรงสมบูรณ์ ที่เคลื่อนไหวและน้ำหนักของแสงเงา (Tone) ดุลยภาพแบบสมมาตรเพื่อให้อารมณ์ถึงถึงความสมบูรณ์ สวยงามของรูปทรง เพื่อตอบสนองความรู้สึกถึงความรักความสัมพันธ์ ในความรู้สึกถึงความพยายาม ความอดทน โดยการให้น้ำหนักและปริมาตรที่กลมกลืน

3. หลักวิเคราะห์รูปทรง

ในผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด สัมพันธภาพของความรัก นี้ ผู้สร้างสรรค์ใช้รูปทรงที่เป็นอินทรีย์รูป (Organic Form) ได้มาจากเส้นโครงสร้างจาก รูปทรงจากวงรอบปีของต้นไม้ คือผู้สร้างสรรค์ ต้องการให้รับรู้ถึงความรู้สึกถึงความอดทน ความมานะ พยายาม ในการสร้างความรักระหว่างกันและกันให้ดีขึ้น ส่วนเส้นโครงสร้างมีทั้งประสานกลมกลืนและขัดแย้งด้วยเช่นกันในลักษณะของรูปทรงเป็นมวล (Mass)

รูปทรง (Form) คือสิ่งที่มองเห็นได้ เป็นส่วนที่สร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุซึ่งรูปทรงจะประกอบไปด้วย เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง สี และพื้นผิว รูปทรงประกอบไปด้วย 2 ส่วน โครงสร้างทางรูปและโครงสร้างทางวัตถุ

รูปทรง Organic Form
ที่ได้มาจากหัวใจ และ
ฟอร์มของต้นไม้

ภาพประกอบที่ 72 รูปทรง

ในงานของผู้สร้างสรรค์รูปทรงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการชักจูงให้ผู้ชมเข้าสู่เรื่องราวและเนื้อหา เพราะรูปทรงเหล่านี้ถูกสร้างโดยอ้างอิงจากเรื่องราว ที่ผู้สร้างสรรค์ใช้รูปที่เป็นอินทรีย์รูป (Organic Form) ที่ได้มาจากรูปทรง วงรอบปีของต้นไม้ ผู้สร้างสรรค์ตั้งใจให้มีความรู้สึกถึงความรัก ความสัมพันธ์ ที่จะสร้างชีวิตคู่ให้ดีขึ้น ผู้สร้างสรรค์ใช้ลักษณะของรูปทรงที่เป็นมวล (Mass) และมีการตัดทอนเพิ่มเติมแต่งให้รูปทรงคลี่คลายเป็นผลงานประติมากรรมให้มีความเหมาะสมและพอดี

เส้น (Line) เป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เป็นแกนของทัศนศิลป์ทุกแขนงแม้แต่ในงานประติมากรรมซึ่งส่วนมากจะแสดงออกด้วยวัสดุและปริมาตร แต่ก็ยังคงประกอบขึ้นด้วยมวลของรูปทรงกับเส้นรูปนอกที่สมบูรณ์ คำจำกัดความเส้นมีดังนี้

1. เส้นเกิดจากจุดที่ต่อกันในทางยาว
2. เส้นเป็นขอบเขตของที่ว่าง ขอบเขตของสิ่งของ ขอบเขตของรูปทรง ขอบเขตของน้ำหนักและ ขอบเขตของสี
3. เส้นเป็นขอบเขตของกลุ่มสิ่งของ หรือรูปทรงที่รวมกันอยู่เป็นโครงสร้าง

ภาพประกอบที่ 73 เส้นโครงสร้าง

ในงานผู้สร้างสรรค์มีการใช้เส้นโครงสร้าง (Structural Line) คือ เส้นที่เป็นโครงสร้างภายใน เป็นเส้นที่มองไม่เห็นด้วยตา มีความสำคัญมากในงาน ที่ทำให้ความรู้สึก แข็งแรง สมดุล และหยุดนิ่ง เส้นโครงสร้างที่ทำให้ภายในงานเกิดความรู้สึก คือเส้นตรง ให้ความรู้สึกแข็งแรง เส้นโค้ง ที่ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวอย่างช้า ๆ ลื่นไหล ต่อเนื่อง สุภาพ นุ่มนวล อ่อนโยน

ภาพประกอบที่ 74 เส้นรอบนอก

ในงานผู้สร้างสรรค์มีการใช้เส้นรูปรอบนอกของรูปทรง (Outline) เป็นเส้นที่แสดงขอบเขตของงานผู้สร้างสรรค์ เป็นเส้นที่มีลักษณะโค้งตามรูปทรงของวงรอบปีของต้นไม้ เป็นเส้นที่เกิดขึ้นผ่านการสร้างเพิ่ม ตัดทอน รูปทรงของผู้สร้างสรรค์ และลักษณะสมบูรณ์สวยงามในผลงานทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหว การประกอบไม้ แสดงถึงการประกอบเรื่องราวต่าง ๆ โดยในงานของผู้สร้างสรรค์นั้นมีการใช้เส้นที่เคลื่อนไหวกับเส้นโครงสร้าง ทำให้มีความรู้สึกถึงความความรักที่ไม่มีวันสิ้นสุด

ภาพประกอบที่ 75 เส้นรอบในงาน

ในงานผู้สร้างสรรค์มีการใช้เส้นรูปรอบในงาน เป็นเส้นที่แสดงทิศทางการตัดไม้ของงานผู้สร้างสรรค์ เป็นเส้นที่มีลักษณะโค้งตามรูปทรงของชิ้นงาน เป็นเส้นที่เกิดขึ้นผ่านการสร้างเพิ่ม ตัดทอน รูปทรงของผู้สร้างสรรค์ และลักษณะสมบูรณ์สวยงามในผลงานทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหว การประกอบไม้ แสดงถึงการประกอบเรื่องราวต่าง ๆ โดยในงานของผู้สร้างสรรค์นั้นมีการใช้เส้นที่เคลื่อนไหวกับเส้นโครงสร้าง ทำให้มีความรู้สึกถึงความความรักที่ไม่มีวันสิ้นสุด

น้ำหนัก (TONE) น้ำหนักของน้ำหนัก ให้ความแตกต่างระหว่างรูปกับพื้นหรือรูปทรงกับที่ว่างให้ ความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยการนำสายตาของผู้ดู บริเวณที่น้ำหนักตัดกันจะดึงดูดความสนใจ ภายใน งานของผู้สร้างสรรค์น้ำหนักเกิดจากแสงและเงา (Tone) ซึ่งเกิดจากบริเวณที่ถูกแสงสว่างและบริเวณที่ เกิดเป็นเงาของวัตถุ ซึ่งคุณลักษณะของน้ำหนักมีดังนี้

1. ให้ความแตกต่างระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง
2. ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว เกิดจังหวะ ความงามสะดุดตา
3. ให้ความรู้สึกเป็น 2 มิติ แก่รูปร่าง และความเป็น 3 มิติแก่รูปทรง
4. ทำให้เกิดระยะความตื้น - ลึก และระยะใกล้ - ไกลของผลงาน
5. ทำให้เกิดความกลมกลืนประสานกันของผลงาน

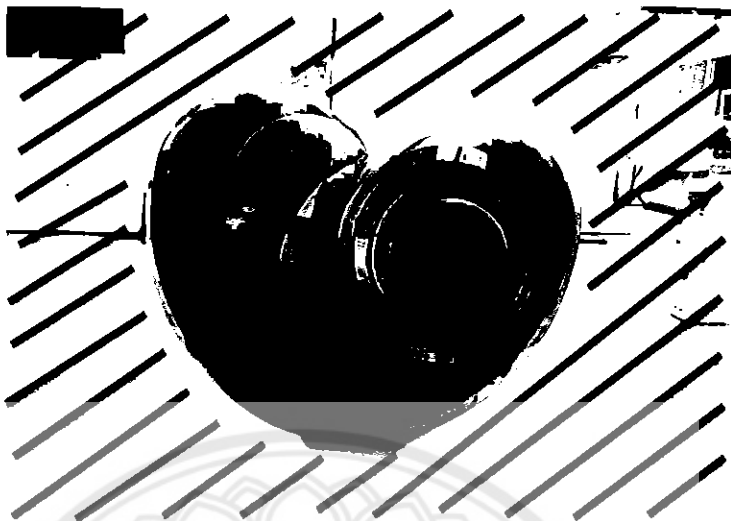
ภาพประกอบที่ 76 ค่าน้ำหนักของสีเนื้อไม้

ที่ว่าง (SPACE) คือ ที่ว่างเป็นสิ่งที่อยู่แล้วตามธรรมชาติ ที่ว่างมีอยู่ทั่วไปจะมีมิติกว้าง ยาว ลึกที่ไม่มีขอบเขต ที่ว่างเป็นทัศนธาตุที่มีบทบาทสำคัญมากในองค์ประกอบของรูปทรง บริเวณว่างใน งานทัศนศิลป์ เป็นบริเวณว่างที่ถูกควบคุมให้ดำเนินไปตามที่ผู้ทำงานต้องการ ลักษณะของบริเวณว่าง มี 2 ลักษณะ คือ

1. บริเวณว่างจริง (Physical Space) หรือบริเวณว่างทางกายภาพ หมายถึง บริเวณว่างที่ ปรากฏ จริงในงาน ประติมากรรม หรือสถาปัตยกรรม เป็นบริเวณว่างที่สามารถรับรู้สัมผัสได้
2. บริเวณว่างลวงตา (Pictorial Space) หมายถึง บริเวณว่างที่ปรากฏในงานจิตรกรรม ศิลปะ ภาพพิมพ์ เป็นบริเวณว่าง 3 มิติแสดงความกว้าง ความยาว และความลึก ในลักษณะลวงตา บริเวณว่างซึ่งลักษณะนี้จะเรียกอีกนัยหนึ่งว่า บริเวณว่างแบบรูปภาพ

ประติมากรรมจึงมีพื้นที่ว่าง (Space)แบ่งได้ 3 ส่วนดังนี้

1. พื้นที่ว่างอากาศโดยรอบรูปทรง คืออากาศโดยรอบของรูปทรงถือเป็นที่ว่างรูปแบบ หนึ่ง
2. พื้นที่ว่างของระนาบ คือพื้นที่ว่างที่เกิดขึ้นบนตัวงาน
3. พื้นที่ว่างรูปแบบเปิด คือบริเวณภายในของนั้นมีช่องว่างให้บรรยากาศไหลผ่านได้

พื้นที่ว่าง อากาศ
โดยรอบรูปทรง

ภาพประกอบที่ 77 พื้นที่ว่างอากาศโดยรอบรูปทรง

ในผลงานของผู้สร้างสรรค์ที่มีที่ว่าง (Space) พื้นที่ว่างอากาศโดยรอบรูปทรง เป็นพื้นที่ที่เกิดจากรูปแบบของที่ว่างแบบรูปปิด พื้นที่ว่างรอบนอกของผลงานนั้นสำคัญต่องานประติมากรรมเพราะที่ว่างแบบนี้จะให้พลังเคลื่อนไหวลักษณะตั้งเรียบและวิ่งอยู่รอบรูปทรงตลอดเวลา

ทิศทาง (Direction) หมายถึง ลักษณะที่แสดงให้รู้ว่าการออกแบบนั้นมีลักษณะจูงใจผู้พบเห็นไปในทิศทางใด และให้ความรู้สึกว่าการออกแบบนั้นมีลักษณะเช่นใด นอกจากนี้ การออกแบบโดยคำนึงทิศทางนี้จะช่วยให้รู้สึกเคลื่อนไหวได้ด้วย

ภาพประกอบที่ 78 ทิศทางของรูปทรง

ทัศนธาตุและรูปร่างรูปทรงทรงเหล่านี้ถูกสร้างสรรค์ด้วยอุดมคติ ที่ได้ตัดทอน ดึงจุดเด่นของต้นไม้ มาสร้างสรรค์ชิ้นใหม่โดยใช้อารมณ์ความรู้สึกภายในบวกเข้ากับเนื้อหาที่ได้แรงบันดาลใจของผู้สร้างสรรค์และการใช้เทคนิคที่เฉพาะตัวสร้างรูปทรง เพราะผู้สร้างสรรค์ทำงานอยู่บนรูปอุดมคติ หรือ idealism เนื้อจริงบ้าง ตามแนวความคิดและเรื่องราวที่เป็นแรงบันดาลใจ

พื้นผิว (Texture) คือ ลักษณะพื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ที่เมื่อสัมผัสจับต้องหรือมองเห็นแล้ว รู้สึกได้ว่าหยาบ ละเอียด มัน ด้าน ขรุขระ เป็นเส้น เป็นจุด

ลักษณะผิวมี 1 ชนิด

1.ลักษณะผิวที่เราจับต้องได้ เช่น กระดาษทราย ผิวส้ม แก้ว

ผลงานผู้สร้างสรรค์มีลักษณะพื้นผิวที่เรียบตึง แสดงความนุ่มนวล ความละเอียดของผิวไม้ และลวดลายไม้ เพราะในการสร้างสรรค์ผลงานจะต้องคำนึงถึงเรื่องของพื้นผิวให้เข้ากับเนื้อหาและเรื่องราว เพื่อให้มองเห็นแล้วมีรายละเอียดลวดลายของไม้ที่บ่งบอกถึงความรู้สึกของผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น

ภาพประกอบที่ 79 พื้นผิวที่เกิดจากการทำสี ลงรายละเอียด

4. หลักการวิเคราะห์เนื้อหาและความหมาย

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1 "สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 1"

ผลงานชิ้นนี้เป็นการนำเอารูปทรงของวงรอบปีต้นไม้ มาเป็นตัวกำหนดรูปทรงของชิ้นงานให้มีรูปทรงที่บ่งบอกถึงอายุ และการเวลาเจริญเติบโตของต้นไม้ เปรียบเสมือนความรักความสัมพันธ์ โดยผู้สร้างสรรค์มีแรงบันดาลใจมาจากการ์ตูนที่ผู้สร้างสรรค์ได้แสดงออกถึงความรู้สึกภายในจิตใจเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์เป็นผลงาน

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2 "สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 2"

ผลงานชิ้นนี้ต้องการนำเสนอเรื่องราวของความรัก ความสัมพันธ์และอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้สร้างสรรค์เคยมีประสบการณ์ ผู้สร้างสรรค์จึงนำประสบการณ์หรือความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตใจมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ โดยนำเอาวงรอบปีของต้นไม้ที่แสดงให้เห็นถึงอายุการเจริญเติบโต ซึ่งกว่าจะเจริญเติบโตได้ก็ต้องผ่านกาลเวลาการดูแลรักษา ฤดูกาล ถึงจะสมบูรณ์สวยงาม ก็เหมือนกับความรักที่จะสวยงามสมบูรณ์และมีความสุขได้ ก็ต้องอาศัยคนสองคนใจสองใจรวมกันเป็นหนึ่ง และผสมผสานกับจินตนาการจากนั้นจึงสร้างสรรค์ผลงานออกมาให้ได้รูปทรงตามที่ต้องการ

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 3 "สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 3"

ผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนออารมณ์ความรู้สึก โดยต้องการนำเสนอรูปทรงที่ได้แรงบันดาลใจมาจากต้นไม้และรูปทรงของหัวใจ ซึ่งให้ความหมายว่า ความรักเปรียบเสมือนกับต้นไม้ที่ให้ความสวยงามและความสมบูรณ์ที่ได้มาจากคนสองคนใจสองใจที่นำมารวมกันเป็นหนึ่งเดียวที่ทำให้เกิดความรักความสัมพันธ์ที่สวยงามและสมบูรณ์แบบ จึงนำไปสู่การสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานชิ้นนี้

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 4 "สัมพันธ์ภาพของความรัก หมายเลข 4"

ผลงานชิ้นนี้ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอในเรื่องของความรักความสัมพันธ์ในรูปแบบโครงสร้างของมนุษย์เพศชาย เพศหญิง และไม้ยืนต้น ซึ่งต้องการถ่ายทอดเรื่องราวความรัก โดยการเพาะประกอบไม้ให้เกิดรูปทรงที่แทนเพศชายและเพศหญิงที่ก่อตัวเป็นรูปทรงคล้ายต้นไม้ โดยเปรียบเสมือนความรักที่ทั้งสองคนได้สร้างขึ้น ถ้าทั้งสองประคับประคองหรือใส่ใจดูแลความรักอย่างดีก็จะทำให้ผ่านอุปสรรคผ่านไปได้ ซึ่งจะทำให้ความรักนั้นยืนยาว เช่นเดียวกับต้นไม้ที่หากได้รับการดูแลเอาใจใส่ โดยการ รดน้ำ พรวนดิน รวมทั้งการใส่ปุ๋ย หรืออยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ก็จะทำให้ต้นไม้เจริญงอกงาม และมีการแตกของกิ่งก้านสาขาไปได้เรื่อย ๆ ผู้สร้างสรรค์จึงนำเรื่องราวเหล่านี้มาผสมผสานกับจินตนาการและสร้างสรรค์ผลงานโดยนำเอารูปทรงของต้นไม้และโครงสร้างของมนุษย์มาประกอบให้เกิดเป็นผลงานตามที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการ

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 5 "สัมพันธภาพของความรัก หมายเลข 5"

ผลงานชิ้นนี้ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอในเรื่องของความรักความสัมพันธ์ในรูปแบบโครงสร้างของมนุษย์เพศชาย เพศหญิง และต้นไม้ที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งต้องการถ่ายทอดเรื่องราวความรัก โดยการเพาะประกอบไม้ให้เกิดรูปทรงที่แทนเพศชายและเพศหญิงที่ก่อตัวเป็นรูปทรงคล้ายต้นไม้ โดยเปรียบเสมือนความรักที่ทั้งสองคนได้สร้างขึ้นที่มีความสุข สนุกสนานและรู้สึกอบอุ่น แต่ในบางครั้งความรักของทั้งสองคนอาจมีอุปสรรค ซึ่งอาจเป็นตัวบั่นทอนความรัก ความรู้สึกของทั้งสองคน จึงแสดงให้เห็นว่าในบางครั้งความรักก็ไม่ได้มีความสวยงาม และมั่นคงเสมอไป

ผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 6 "สัมพันธภาพของความรัก หมายเลข 6"

ผลงานชิ้นนี้ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอในเรื่องความรักความสัมพันธ์ของมนุษย์ชายและหญิงที่เปรียบเสมือนต้นสักทอง ความรักเป็นสิ่งที่สวยงามที่อยู่คู่กับทุกสรรพสิ่งบนโลกนี้ ซึ่งความรักอยู่รอบ ๆ ตัวเราเสมอตั้งแต่เกิดจนกระทั่งจากโลกนี้ไป ความรักความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างคนสองคน ใจสองใจและรวมกันเป็นหนึ่งเดียวจะต้องมีการผ่านเรื่องราว ด้านอารมณ์ ความรู้สึกและอุปสรรคต่าง ๆ มาด้วยกัน จึงทำให้ความรักนั้นมีความมั่นคง สวยงามและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เปรียบเสมือนต้นสักทองที่จะต้องใช้เวลาในการเจริญเติบโต ซึ่งกว่าจะเจริญเติบโตได้นั้นต้องผ่านฤดูกาลที่หลากหลายถึงจะมีลำต้นที่มีความมั่นคง และสวยงาม ผู้สร้างสรรค์จึงนำแนวคิดนี้มาสร้างเป็นผลงานเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจโดยใช้เทคนิคการเพาะประกอบไม้ และการแกะสลักไม้

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าการสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ชุด “สัมพันธ์ภาพของความรัก” (Relationships of love) ตามแนวทางขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ซึ่งล้วนแต่เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์การทำงานแนวทาง ความคิด เพื่อก่อให้เกิดพัฒนางานทัศนศิลป์ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

2.1. เพื่อศึกษาค้นคว้าในกระบวนการ ขั้นตอน ของการสร้างสรรคผลงานทางทัศนศิลป์ และนำไปสู่การบันทึกข้อมูลผลงานของการสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นระบบในรูปเอกสารภาคศิลปนิพนธ์

2.2. ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดความรู้สึกและความประทับใจใน การเจริญเติบโตของชีวิต ในครอบครัว ที่ได้สัมผัสและรับแรงบัลดาลใจมา เป็นต้นทางของการแสดงออกในงาน 3 มิติ ที่เน้นแสดงในเรื่องของโครงสร้าง ทัศนธาตุ และ การเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็น ค่อยไป ด้วยความเพียรพยายาม ในรูปทรงที่สมบูรณ์

2.3. เพื่อถ่ายทอดมุมมองความคิดของการอดทน การสู้ชีวิตเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ เพราะในปัจจุบันมนุษย์มีความอดทน ความขยันหมั่นเพียร และความพยายาม ลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด จึงเป็นสาเหตุของปัญหาสังคมมากมายในยุคปัจจุบัน

ผลที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้ากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะนำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไว้อย่างเป็นระบบในรูปเอกสารภาคศิลปนิพนธ์ ซึ่งได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ เรื่อง “สัมพันธ์ภาพของความรัก” (Relationships of love) จำนวน 6 ผลงาน ตลอดจนการนำผลงานดังกล่าวมาวิเคราะห์ รวบรวม และสรุปผลของการสร้างสรรค์ ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ตอบสนองความคิดและความรู้สึกแสดงออก ถึงคุณค่า ทางด้านความงามในรูปแบบงานประติมากรรมสร้างสรรค์ ซึ่งได้นำเรื่องราวของชีวิตประจำวันของผู้สร้างสรรค์ที่มีความรู้สึกในเชิงบวก ก่อให้เกิดความรู้สึกความบันเทิงใจและถ่ายทอดผลงานรูปแบบ กิ่งนามธรรม และในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ ผู้สร้างสรรค์ได้ประสบปัญหาต่อการทำงานสร้างสรรค์คือ ปัญหาไม่ไม่เพียงสำหรับสร้างผลงาน และทักษะฝีมือไม่มีความชำนาญทำให้เกิดการทำให้เกิดการผิดพลาดในการแกะไม้ไม่ค่อยสมบูรณ์ ผู้สร้างสรรค์จึงแก้ไขปัญหานี้ โดยการหาข้อมูลเพิ่มเติม ฝึกฝน ทดลองเพิ่มเติมก่อนจะปฏิบัติงานจริง

ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานศิลปะที่ได้สร้างขึ้นด้วยความตระหนักในเรื่องหนึ่งของผู้สร้างสรรค์ จะเป็นหนึ่งในการกระตุ้นกระบวนการรับรู้ทางสุนทรียะในเรื่องราวที่นำเสนอออกไป แม้ว่าประสบการณ์การรับรู้ของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน แต่ผลงานชุดนี้มีเนื้อหาของ การสร้างสรรค์ที่สามารถทำความเข้าใจไปในทิศทางอันดีงาม และกระบวนการเรียนรู้สร้างสรรค์นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในอนาคตต่อไปได้ อนึ่ง ผลงานสร้างสรรค์ชุด “สัมพันธ์ภาพของความรัก (Relationships of love) ผู้สร้างสรรค์สร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกและความประทับใจใน ความรักความสัมพันธ์ ที่ได้สัมผัสและรับแรง บัลดาลใจมา เป็นต้นทางของกา

แสดงออกในงาน 3 มิติ ที่เน้นแสดงในเรื่องของโครงสร้าง ทิศนธาตุ และ การเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็น ค่อยไป ด้วยเพียรพยายามในรูปทรงที่สมบูรณ์

จากการทำงานศิลปนิพนธ์ ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานทั้งภาคชิ้นงานจริงและภาคเอกสารจะสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาศิลปะทัศนศิลป์ได้ และไม่ว่าคุณค่าของผลสำเร็จจะอยู่ในระดับใดผู้สร้างสรรค์จะนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์ผลงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์	ข้อดี	ข้อเสีย	วิธีแก้ไข
<u>ด้านวัสดุ</u>	ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้ไม้ซึ่งมีความแข็งแรงทนทาน	ไม่เป็นวัสดุที่ต้องใช้เวลาในกระบวนการขัดแต่ง เพราะขัดแต่งยาก และมีราคาแพง	นำเศษไม้ที่เหลือใช้มาสร้างสรรค์ผลงานและการเพิ่มระยะเวลาในการทำงานมากขึ้นเพื่อใช้เวลาในการขัดแต่งและควรรหาอุปกรณ์ป้องกันเพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย
<u>ด้านเทคนิค</u>	เทคนิคการตัดไม้ประกอบไม้ เป็นเทคนิคที่ทำให้ผลงานมีความละเอียด ประณีต และสวยงามและเทคนิคที่สามารถกำหนดระยะเวลาการทำงานได้	เทคนิคตัดไม้ประกอบไม้ เป็นกระบวนการที่ใช้เวลาในระยะเวลาในการทำงานค่อนข้างมาก ตั้งแต่กระบวนการแรกยันกระบวนการสุดท้าย ระหว่างการทำงาน ก็จะมีปัญหาเล็กบ้างใหญ่บ้าง เช่น การตัดไม้ผิดพลาด การอัดไม้ที่ไม่สนิท จึงเกิดปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงาน	ต้องใช้ความประณีต มีความละเอียดในการตัดไม้

ปัญหาในการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปนิพนธ์	ข้อดี	ข้อเสีย	วิธีแก้ไข
พื้นที่ปฏิบัติงาน	สามารถเข้าใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมงและมีอุปกรณ์ ให้ยืมใช้ได้	เนื่องจากพื้นที่เป็นที่โล่ง บุคคลภายนอกสามารถ เข้ามารบกวนตอนทำงาน ได้ อุปกรณ์ในการทำงาน ที่ทางคณะมีก็ไม่เพียงพอ ต่อนิสิตนักศึกษา และ แสงสว่างไม่เพียงพอใน เวลากลางคืน	พยายามทำงานให้เสร็จ ภายในเวลากลางวันเพื่อ การมองเห็นที่ดี

บรรณานุกรม

1. แหล่งอ้างอิงจากหนังสือ

ชลุด นิมเสมอ. (2359).องค์ประกอบของศิลปะ . พิมพ์ครั้งที่ 4.กรุงเทพฯ:บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มัย ตะตียะ.(2552) . ประติมากรรมพื้นฐาน . พิมพ์ครั้งที่ 1. หจก.เอมี เทรดดิง วอล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์.เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชา 707122พื้นฐาน
องค์ประกอบศิลป์ 3(1-4-4) Foundation of Art Composition.

กัจจร สุนพงษ์ศรี,(2554) ,ศิลปะสมัยใหม่. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แหล่งอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต

https://library.ipst.ac.th/bitstream/handle/ipst/5637/206_5154.pdf?sequence=1&isAllowed=y

www.dictionary.sanook.com

<https://translate.google.co.th/translate?hl=th&sl=en&u=http://www.lupiart.com/&prev=search>

<https://kritsanabbcit58.wordpress.com>

<https://preede.wordpress.com>

